

אקרופוליס

מגזין בהוצאת
אקרופוליס החדשה
בית ספר לפילוסופיה
בדרך חיים

פילוסופיה
תרבות
התנדבות

גיליון מס. 87
אפריל - יוני 2022

אינסוף ברגע

להיות או לא להיות בעולם | הכל בסדר | זמן או נצח |
לתת דגים או ללמד לזוג | חבלי הזמן | מומו | לא בשביל הירקות

קוראים יקרים,

עפרה בהרב

"דומה שהמרחב יותר מאולף מהזמן, או פחות מסוכן ממנו: בכל מקום אפשר לראות אנשים שיש להם שעונים, ורק לעתים רחוקות מאוד אנשים שיש להם מצפן. יש לנו תמיד צורך לדעת מה השעה, אבל אנחנו לא שואלים את עצמנו איפה אנחנו." (ד'ורז' פרק, "חלל וכו': מבחר מרחבים", הוצאת בבל).

את גיליון האביב שלפניכם בחרנו להקדיש לזמן הנוכחי, לנוכחות בזמן. לכולנו הוודאות לגבי הזמן הקונקרטי (שעה, תאריך, שנה) אבל נקודת המבט הפילוסופית מתייחסת להיבטים שהם הרבה מעבר לתקתוק השעון.

כפילוסופים, אנחנו מחפשים להיות יותר נוכחים ברגע, להתבונן על מה שמסייג אותנו מאותה תשומת לב, מה שמאפשר לנו לעבוד עם מאפייני הזמנים שבה אנו חיים.

המאמר הפותח את הגיליון עוסק בתקופה הנוכחית והאם אנו בוחרים להיות או לא להיות בעולם, על כל האתגרים שהדבר מציב בפנינו.

התייחסות לסדר הפילוסופי-הטבעי של החיים מובא במאמר "הכל בסדר" שבו אנו מחפשים להבין את המציאות כפי שאנחנו חווים אותה ולמצוא בה את הסדר והסיבה לכך שהדברים שסביבנו קורים.

המאמר "חבלי הזמן" נוגע ברגע האינטימי, חלון מול חלון, שבו נוצר קשר אישי מרגש ונדיר, שנקטע ברגע ומעורר שאלות על העירוניות שלנו בתוך המציאות למי שמולנו, למי ש"שקוף" לרוב בתוך רעשי היום יום.

איך התנדבות ושיח עם קשישים משקפת לנו מראה על מי שאנחנו, על מה העיקר בחיינו ואיך אנחנו תופסים את האתגרים שאנו פוגשים במאמר "לתת דגים או ללמד לדוג".

האם אנחנו מזדהים יותר עם הזמן או עם הנצח? מאמר על ההזדהות שלנו עם החלקים השונים שבנו - הזמניים והנצחיים.

במאמר "חוה אקולוגית - לא בשביל הירקות" נקודת מבט על מאפייני התקופה והדרך שבה אנחנו מחוברים לאדמה ולטבע, לעומת שאלות כלכליות-חברתיות של צריכה, חקלאות ועבודת כפיים.

הספר "מומו" של מיכאל אנדה מדבר על הזמן ובפרט על המסע מול ה"אדונים האפורים" הגונבים את הזמן מבני האדם. מאמר בעקבות הספר המעלה שאלות פילוסופיות בהתייחס לזמן שלנו, מהו ניצול של הזמן ואילו שאלות המסע הזה פוגש אותנו באופן אישי.

לסיום, מאחלת לכולנו, בהשראת השיר הסוגר את הגיליון - למצוא את הרגעים הקטנים והשקטים, שנראים לפעמים איטיים מדי ובפעמים אחרות חומקים מרוב מהירות - להתמלא בהם ומהם, להודות עליהם, לעבוד איתם, עם מה שמביאים.

מי יתן ונצליח לחוות את האביב הזה עם יותר פריחה, דיוק והשראה. שנצליח להתמקם, לא רק בזמן הנוכחי, אלא גם במרחב של החיים עצמם.

עפרה בהרב, עורכת

אקרופוליס אפריל 2022 תוכן עניינים

4 פילוסופיה לתת דגים או להיות או לא להיות בעולם רונן חלבי	26 התנדבות לתת דגים או ללמד לדוג חניטה מזרחי
10 פילוסופיה הכל בסדר רותי מנדיל חלבי	30 פילוסופיה זמן או נצח פייר פאולין
16 פילוסופיה חבלי הזמן רעות פרידמן	36 התנדבות חוה אקולוגית - לא בשביל הירקות גל איש שלום
22 פילוסופיה אירועים נבחרים	42 פילוסופיה מומו אלון ברזילי
24 פילוסופיה קורס פילוסופיה דרך חיים	

עורכת העיתון:
עפרה בהרב
עורכת משנה:
אוסנת ליפסון
עיצוב גרפי והפקה:
עפרה בהרב, ענבל בורד, ליטל בספין, שירה משולם חזקיה
הגהה: **אוסנת ליפסון**
עיתון אקרופוליס החדשה, עמותה ללא מטרת רווח מספר 0-144-012-58 רשיון עמותה מספר 5222 כתובת דואר אלקטרוני של המערכת: magazine@newacropolis.org.il
תוכן המאמרים והמודעות בעיתון על דעת הכותבים ועל אחריותם בלבד והתמונות מארכיון אקרופוליס החדשה.
www.newacropolis.org.il

עיצוב השער:
שירה משולם חזקיה,
עפרה בהרב

רון חלבי

פילוסופיה לחיים | רשימה מס' 16 להיות או לא להיות בעולם?

בזמנים כאלה ולא רק, עולות השאלות מה הקשר של הפילוסופיה לחיים? האם היא רלוונטית לשאלות הקיום הממשיות שלנו? האם לפילוסופיה יש מה לומר בסוגיות הבערות של העולם?

הפילוסופיה בדרך הקלאסית, הפילוסופיה שאנו באקרופליס החדשה מבקשים לקדם בעולם, היא ללא ספק פילוסופיה יישומית, פילוסופיה לחיים. מכאן הכותרת שמלווה את המחזור המתחדש הזה של המחשבות הפילוסופיות שלי בשנים האחרונות.

כלומר, מבחינתנו, ברור שהפילוסופיה אינה עיסוק אינטלקטואלי. למי שעוסק בה, הפילוסוף, אוהב החוכמה,

אני כותב שורות אלו בתחילתו של חודש מרץ 2022. העולם טרם התאושש מהתמודדות עם מגפת הקורונה (התמודדות שכוללת גם את השאלה, שאחדים מתעקשים להמשיך לשאול: "האם בכלל יש מגיפה?") ואני מזכיר זאת רק כדי להצביע על המורכבות של התמודדות זאת) והנה נפתחה באירופה מלחמה בין רוסיה לאוקראינה.

במקרה הזה, איש לא שואל האם אכן יש מלחמה, גם אם מכנים ומתארים אותה בצורה שונה במקומות שונים.

מה שברור שוב, זה שיש סבל אנושי גדול ופגיעה בחפים מפשע.

יש אחריות לחיות כפילוסוף, בהתאמה למה שהוא חושב נכון וצודק ויפה בכל נסיבות החיים.

הפילוסוף לא רוצה ולא יכול להתנתק מן העולם.

אבל הוא גם באופן עקרוני לא מוכן לקבלו כפי שהוא, הפילוסוף רוצה, ללא לאות, לשפרו.

מדוע?

משום שלב העבודה הפילוסופית כרוך בהבחנה שהאדם רחוק ממימוש הפוטנציאל שלו, הוא חי חיים חלקיים (בבדל מהמקור של הסבל נמצא בבערות של האדם) ולכן יש השלכות, עליו ועל העולם.

נדמה שבימים בהם אנו חיים, ההשלכות הללו הולכות והופכות ברורות יותר, לצד אולי קליטה הולכת וגדלה של הפוטנציאל האנושי לעשות אחרת.

מהן השלכות אלו? במבט מאוד כללי, הן קשורות למשבר אקולוגי עצום ומורכב שאנו בעיצומו, הן קשורות לחוסר היכולת שלנו לחלק את המשאבים שיש לנו על פני כדור הארץ בצורה צודקת, כך למשל במלחמה במגיפה, לא הצלחנו ברמת הניהול העולמי וכל מדינה עבדה עם הכוחות שלה פחות או יותר. ההשלכות מתבטאות גם בחוסר יכולת שלנו לחיות בשלום ובכל רגע נתון, מתגלגלים סכסוכים עקובים מדם שלעתים נדמה, שאין להם פתרון ובתוך כך אנו הולכים ומתחמשים בנשק בעל יכולת הרס עצום שעוד לא נראה על פני האדמה. (וכבר אמר מישהו, אקדח שמופיע

במערכה הראשונה דינו להיות פעיל מתי שהוא...).

המלחמה האחרונה המוזכרת רק מוסיפה המחשה ברורה וכואבת למצב.

אם כן, מה יכול וצריך הפילוסוף לעשות בעולם עם אתגרים כה גדולים ובמרבית המקרים נראה שאינם בכלל בתחומי היכולת שלו לפעול?

ברגעים כאלה לא פעם מתגנבת המחשבה, שאולי נכון שהפילוסוף יניח לעולם, אולי כדאי שיתכנס לעצמו, לתוך הקהילות שהוא מקיים וינתק את הקשר, למה שאינו יכול לשנות כאן ועכשיו ואולי יחכה לימים טובים יותר.

אבל לא! אין הפתעה במצב העקרוני הזה, שבו נמצא הפילוסוף. זהו מצב מובנה וההתמודדות עמו, כלולה בלב העבודה הפילוסופית שלו.

תפקידו של הפילוסוף לראות את האירועים מעבר לרמה הראשונית הנראית שלהם, מעבר למה שנראה היום במה שמכונה פוליטיקה ולשאול עצמו מה התפקיד והאחריות שלו במצב זה.

מטרת הפילוסופיה בדרך הקלאסית לא הייתה אף פעם להושיע באופן אישי את המתרגלים שלה והיא תמיד ביקשה להיות חלק מהשפעה מיטיבה על העולם.

במובן זה בשאלה האם להיות או לא להיות בעולם, כאמור התשובה היא חד משמעית.

אבל איך להיות בעולם?

מעבר לכל מה שפילוסוף באשר הוא, צריך לעשות כפי שהוא מחליט בתחומי האחריות שלו והקארמה האינדיבידואלית שלו, זה אומר למשל, שאולי יש פילוסופים כעת שמנסים להגן על הבית שלהם באוקראינה או במקומות אחרים בעולם, יש לו עבודה עקרונית, שמשותפת לכל הפילוסופים באשר הם.

העבודה העקרונית הזאת קשורה למסע המתמשך שלו לעבוד עם כל נסיבות חיו ולהצליח לפעול באופן אנושי רחב ככל שהוא יכול.

הפילוסוף מבקש להתעלות מעל האינסטינקטים החייתיים, שמצויים בכל אחד מאתנו ורוצה להגיב לאירועי חיו אחרת. הוא מבקש להיות דוגמה לאנושיות אוניברסלית יותר, שמוקד ההזדהות שלה הוא מעבר להבדלים שקיימים ביננו, הבדלים של דת, גזע, מין ועוד. הפילוסוף מבקש לפעול עם יותר הכלה, חמלה ואהבה מתוך ראייה וקליטה של האחדות במציאות מעבר להבדלים השטחיים "הנראים".

זאת משימה לא קלה כעת, בעולם שהוא יותר מפורד ומתגושש בינו ובין עצמו מאשר מחובר באחדות המכירה את הלב האנושי האחד.

במובן הזה המשימה של הפילוסוף, כפי שהייתה תמיד, להיות בעולם אבל לא להסכים ללכת אחר זרמיו המרכזיים בכל מחיר ובאופן אוטומטי.

יכול להיות, שאחדים מכם ישאלו כמה אפקטיבית העבודה הפילוסופית הזאת, העבודה של לקיחת האחריות האינדיבידואלית על מצבו של העולם.

זאת שאלה לגיטימית.

התפיסה הבסיסית של עבודה זו, רואה קשר בלתי ניתן לפרוק בין מצבו של היחיד, בין יכולתו להכיר עצמו ולסדר עצמו את המורכבות שלו, הפיזי הנפשי והרוחני שהוא ובין היכולת של בני אדם לחיות בהרמוניה צודקת בינם לבין עצמם ובינם לבין העולם והטבע, שאנו חלק בלתי נפרד ממנו.

אפלטון בספרו הפוליטאה עוסק בקשר הזה שבין הצדק של היחיד ובין הצדק הקולקטיבי של המדינה והוא לא היחיד שעושה זאת.

בכל מקרה, ברור לנוכח האירועים ההולכים ומצטברים לנגד עינינו בעולם, שאנו עושים משהו לא מספיק טוב ושהגיע הזמן להעז לעשות אחרת, או כפי שאלברט איינשטיין אמר, לא ניתן לפתור את הבעיות באותו האופן שיצרנו אותן.

להיות פילוסוף היום בעולם שלנו, דורש העזה לעשות אחרת.

לעשות אחרת בחיים האינטימיים שלנו כדי להיות מסוגלים להשפיע באמת השפעה שתוכל לעמוד בלחץ הנסיבות והזמן.

לסיום דברי אני מצרף הודעה רשמית של אקרופוליס החדשה בעולם לנוכח המשבר החדש שהופיע וממשיך להתעצב לנגד עינינו.

מסר מהארגון הבין לאומי אקרופוליס החדשה

בשם אלפי שותפי הארגון הפזורים ביותר מחמישים מדינות בחמש היבשות, הארגון הבין לאומי

**לב העבודה
הפילוסופית
כרוך בהבחנה
שהאדם רחוק
ממימוש
הפוטנציאל שלו,
הוא חי חיים
חלקיים ולכן יש
השלכות, עליו
ועל העולם**

להיות פילוסוף היום בעולם שלנו, דורש העזה לעשות אחרת

אקרופוליס החדשה מבקש להביע את תמיכתו ואת הסולידריות שלו עם הסבל שעובר על העם האוקראיני. הארגון דוחה כל שימוש בנשק ומבקש לקדם פתרון קונפליקטים בדרכי שלום.

"העקרונות שלנו לטובת קידום האחדות בין בני האדם והעמים, מעבר להבדלים הנובעים מאמונות, תרבויות ושיטות פוליטיות, תקפים כעת יותר מתמיד", הצהיר הנשיא הבינלאומי קרלוס אדלנטדו.

הוא הדגיש את המחויבות של אקרופוליס החדשה לאחד את המאמצים של שותפיה, במטרה לתמוך ולסייע לאלו שסובלים מהשלכות המלחמה שפרצה בין מדינות שכנות, ובמיוחד לאזרחים חסרי הגנה.

במובן זה, המתנדבים של אקרופוליס החדשה, מהסניפים שלהם בכל העולם, משתפים פעולה עם ארגונים הומניטריים אחדים על מנת להקל במידת האפשר על המצב הקשה שמשפיע על אלפים רבים של פליטים, ברובם ילדים קטנים או אנשים מבוגרים.

כפי שהצהיר המזכיר הכללי של האו"ם: "האנשים התמימים הם אלה המשלמים את המחיר הגבוה ביותר במלחמות".

אקרופוליס החדשה מקווה שהקונפליקט הזה יפתר כמה שיותר

מהר ושואפת שהשלום ישוב בהקדם האפשרי.

כמו תמיד, נכון לראות שהתקווה היא אלמנט חשוב בחייו של אדם ושהמקור שלה הוא ביכולת של תפיסה, פשר וחוקיות רחבה וכוללת, שקיימת ועוד תצליח להיות מבוטאת בעולם שלנו. אבל פילוסופים אינם יכולים רק לחכות ליום הזה שיגיע. הפילוסוף צריך לפעול כעת בעולם, בכל מעגלי חייו כדי להיות מה שהוא מבקש שיהיה בעולם בבוא העת.

מבט פילוסופי על העולם חושף את הסדר שקיים: אירועים שהם השלכות של הזהות של האדם באשר הוא, ביטוי של סדר העדיפות שלו הממשי בחיים ולמוכנות שלו לעשות אחרת.

יש סדר, כבר קיים סדר, אבל אנו רוצים לשפרו לארגנו באופן משמעותי יותר בכיוון של טוב, וצדק ויופי ואמת.

נעשה זאת בעולם, בעולם הזה, עכשיו, בתוך הנסיבות הקיימות ושעוד תגענה משום שזהו המסע הפילוסופי וכך היה מאז ומעולם.

ואתם?

היכן רוצים אתם להיות ממוקמים בדפי ההיסטוריה שנכתבת כעת?

שלכם,

רונן חלבי

מנהל אקרופוליס החדשה בישראל

בצילום: מתנדבים בסניף אקרופוליס החדשה - לבוב, אוקראינה, נערכים לקליטת פליטים

הכל בסדר

זכור לי ציטוט מספר כלשהו, שבו כתב המחבר שכאשר נשאל, איך אפשר לחבר בני נוער למדיטציה ולעזור להם למצוא שקט בתוכם בתקופת החיים המבלבלת כל כך של גיל ההתבגרות, ההמלצה הפשוטה והכל כך נוגעת ללב, הייתה להציע להם לעצור כמה פעמים ביום ורק להגיד לעצמם "הכל בסדר".

(אגב, זו עצה גם למבוגרים - לנשום עמוק, ולהזכיר לעצמנו, כאילו היינו לרגע הורה טוב ומכיל, שאומר לנו שהכל בסדר. נסו זאת).

רותי מנדיל חלבי

שלושה מישורים: ברמת הפרט (המיקרוקוסמוס) - בינינו לבין עצמנו, ברמת החברה (המזוקוסמוס) - בינינו לבין האנשים שחיים אתנו ולידנו ורמת העולם (המקרוקוסמוס) - במבט רחב על חוקי הטבע הנצחיים.

זה כמו הסרה של וילון דק מעל עינינו, הבהירות גדלה, הפרספקטיבה משתנה ואנו רואים ומבינים טוב יותר

בעקבות הקמפיין החדש של לימודי הפילוסופיה בדרך חיים, תחת הכותרת "הכל בסדר", לנוכח האירועים שקורים בעולם ובחיים של בולנו בתקופות שונות - מהיכן היומרה להציג את הדברים כאילו הכל בסדר?

החשיפה לפילוסופיה והפיכתה לדרך חיים, נוגעת ומשפיעה על

ומה אם הכל בסדר?

את עצמנו ואת העולם. זהו תהליך ולא דבר שקורה בן רגע, אבל הוא משמעותי, עמוק ויכול לשנות את חיינו.

ההיבט הרחב ביותר – הכל בסדר בטבע ובעולם

קצת כמו האדם, שמתחיל לפסוע אל מחוץ למערה של אפלטון, הפילוסופיה מגלה לנו את החוקים שקיימים "מאחורי" הדברים. כשם שלוקחים רקמה עם ציור יפה והופכים אותה לצד שני כדי לראות את הקשרים והחוטם שיצרו אותה. כשאנחנו מתחילים לגלות ולהבין את החוקים של החיים, אנחנו מתחילים לקלוט את הסדר הקיים.

אחד התסכולים הגדולים הוא לחיות בלי להבין למה ומדוע. מדוע דברים קורים כפי שהם קורים, למה יש כאב, חולי, פרידה ומוות. מדוע אנשים טובים סובלים, למה החיים קשים.

המפגש עם הסבל הוא לפעמים הסיבה להתעוררות, כפי שמסופר על בודהא, שיצא למסעו כדי להבין למה יש סבל והאם אפשר להשתחרר ממנו (ספוילר – אפשר).

אחת הדוגמאות לסדר בעולם היא "חוק המחזוריים", שמספר לנו שהדברים חוזרים על עצמם במעגלים, כמו גאות ושפל, גאווה ושפלות, שמחה ועצב, קרבה והתרחקות, יום ולילה, שאיפה ונשיפה, חיים ומוות.

ההכרות עם החוק מעניקה לנו הבנה, שאנו יכולים להכיר את המחזוריים ולעבוד איתם, כך שלא נמצא את

עצמנו כמו עכברים שרצים באופן אוטומטי על גלגל אל ה"לא-כלום". זו ההבנה שבאפשרותנו, להפוך את המחזוריים למסע ספיראלי של עליה מעלה או התקרבות פנימה, כפי שנרצה לראות את זה.

זה רק סוד אחד שמגלים לנו חוקי החיים, יש עוד רבים.

החוקים הללו אינם נשארים ברמה האינטלקטואלית, המחקרית או הסקרנית. הם לגמרי מעשיים ומשפיעים על האופן שבו נחוזה את הנסיבות ונחיה את חיינו.

ההכרות עם חוקי החיים, אלו שאנו מכירים אבל לא תמיד מבינים את עומק השפעתם ויותר מכך, ההכרות עם אלו שטרם הכרנו, מאפשרת לנו לגלות שגם כאשר הכל נראה מפורק, כאוטי וחסר הגיון, יש סדר כלשהו. צריך לפעמים להפוך את הרקמה לצידה השני כדי לגלות אותו.

זה מתקשר למושגים כמו דהארמה וקארמה מהמזרח, תאוס של יוון או מה שהאיזוטריה רואה כחוק האבולוציה והתפתחות ההכרה.

נצלול פנימה – אל תוך האדם. אצלנו, האם הכל בסדר?

"פילוסופיה בדרך חיים" היא הדרך הפרקטית להכיר את עצמנו. דרך המפגש עם פילוסופיות שונות, שזיהו שהאדם הוא יצור שמורכב מאיכות זמנית – חומרית, ומאיכות נצחית – רוחנית, אנו מכירים את עצמנו ולומדים לעבוד עם האיכויות השונות ולנהל אותן.

כולנו מכירים את החוויה של כאב כתוצאה משינוי, פרידה, פחד מפני שינויים שעלולים לקרות, ועוד שלל חוויות קשות שקשורות להיותנו בני אדם. נבחין בין הכאב אשר מגיע כתוצאה מהנסיבות לבין כאב שמגיע כתוצאה מיכולתנו לעבוד עמך.

על רב הנסיבות אין לנו שליטה, החיים קורים כפי שהם קורים.

אבל, כשאנו מתחילים לעשות סדר בתוכנו, להבחין בדפוסים, הרגלים, סיפורים שאנו מספרים לעצמנו כתוצאה מנסיבות, חינוך ועוד. לצד כל אלה, אנו מתחילים להבחין ביכולות העדינות שלנו, בפוטנציאל הגלום בנו, בחלומות ובאהבות שלנו ואז אנחנו יכולים לראות איך כל מה שקורה מחוץ לנו מספר לנו איזשהו סיפור שאנו יכולים ללמוד ממנו כדי להתקרב אל מהותנו, להכיר את עצמנו.

לרב איננו מכירים את עצמנו מספיק ובעיקר מתנגשים ב"קירות" בתוכנו מבלי להבין למה אנו חוזרים שוב ושוב על אותם דפוסים, נופלים לאותם בורות וממשיכים לחוות כאב.

להכיר את עצמנו על חלקנו השונים ולקבל את עצמנו, מאפשר לנו לפרוס מול עינינו מעין מפת דרכים, המראה לנו לאן ללכת, מה הכלים והחוזקות שלנו ואיפה יש בורות שבכדי להימנע מהם (ועדיין נשוב וניפול אליהם שוב ושוב עד שנלמד ללכת בשביל אחר).

הלמידה העצמית היא חלק מהותי במסע הפילוסופי והיא נותנת לנו שתי מתנות אדירות:

האחת – לעשות סדר בתוכנו ולהצליח לעבוד את מסע חיינו עם יותר חופש. השנייה – הזיהוי המופלא שמימינו ומשמאלנו, לפנינו ואחרינו, צועדים עוד המון אנשים, עם סיפורים משלהם, כאבים ושמחות משלהם, שבמהותם כל כך דומים לנו. איזו נחמה. אנחנו לא לבד!

קהילה שבה "הכל בסדר"

הנקודה השלישית, שהיא בעצם זו שנמצאת בין הסדר הרחב לבין הסדר שבתוכנו, היא החוויה של השותפות עם אנשים נוספים שצועדים אתנו בדרך הזו, דרך של התפתחות ההכרה והתודעה.

כשיש תחושה של כל כך הרבה אי סדר בעולם, מה שמחזק מאוד את תחושת הסדר זה ליצור לעצמנו "איים" של שותפות, עם אנשים שנותנים לנו כוח, שתפיסת עולמם העמוקה מהדהדת את שלנו, שמהווים עבורנו השראה.

בינינו לבין החברים שלנו, השותפים שלנו לדרך, יש סוג של "חוזה סודי" לפיו כולנו כאן כדי לעשות את מסע ההתפתחות שלנו.

אף אחד מאתנו לא מושלם, אנחנו נטעה, "נפשל", נפול ונקום, אבל נביט על עצמנו וזה על זה בעיניים טובות, נכיר את "מערומינו" ואת הסדקים שלנו. לכן גם ננהג בהירות זה עם זה, עם חמלה ואהבה, אבל לא נחסוך מעצמנו את המאמץ לנוע קדימה ונעשה את זה ביחד.

בהחלט, גם כשהעולם עדיין טובע באי סדר, חוסר צדק, מנהיגות עילגת,

כשיש תחושה של כל כך הרבה אי-סדר בעולם, מה שמחזק מאוד את תחושת הסדר זה ליצור לעצמנו איים של שותפות, עם אנשים שנותנים לנו כוח

**ללחוש באוזן
של האנושות
המתבגרת "הכל
בסדר" ואם אפשר
כמה פעמים
ביום, כדי שנחזור
לנשום, כדי
שנחזור לעצמנו.**

חוסר איזון, ב"איים" האנושיים שניצור ביחד יהיה סדר, כי אנחנו נדאג ליצור אותו.

אני משערת שלפרסם בצבעים בוהקים עם סימן קריאה, ברשתות החברתיות את ההצהרה ש"הכל בסדר!" יכול להיות מאוד לא "פוליטיקלי קורקט" בימינו. ואולי תמיד.

בכל תקופה יש עוולות, רוע ואי סדר, אבל יתכן שזהו הקול הכי אותנטי של הפילוסופיה ושל ההולכים בדרכה. הקול שאומר שזה תלוי בנו, לראות את הסדר הקיים, כי הוא קיים. הקול שמזכיר לנו לזהות את היופי כשהדברים מתפרקים כי מתוכם תמיד יוולדו חיים חדשים, משום שהתפרקות ובניה מחדש הם חלק מתהליך רחב יותר.

בסופו של דבר, זה פשוט התהליך הטבעי (גם אם לא פשוט להיות חלק ממנו). העבודה היחידה והמשמעותית היא זו שאנו עושים בתוך לבנו שלנו.

ככל שנעשה זאת ביחד כך ההשפעה שלנו על העולם תלך ותגדל. למעשה היא כבר גדלה, כל יום.

וזה הקול שאנו בוחרים להשמיע בגיל ההתבגרות של השלב הזה בהיסטוריה, שלב של בלבול ושינוי, של מעבר בין תקופות, של התפרקות וחוסר איזון. ללחוש באוזן של האנושות המתבגרת "הכל בסדר", ואם אפשר כמה פעמים ביום. כדי שנחזור לנשום, כדי שנחזור לעצמנו. כדי שנתחזק ונעבור את הזמן הזה ומתוך הבלגן, ניצור את ההווה ואת העתיד של כולנו. ביחד.

אז כן, יש מגיפה עולמית, אתם מחפשים עבודה, יקר לחיות כאן, יש משבר אקלים ובגדול - יש תחושה של חוסר וודאות...

ומה אם הכל בסדר?

הפילוסופיה מאפשרת לנו להתחבר לסדר של הדברים.
קורס פילוסופיה כדרך חיים -
כי זה קשור לחיים שלנו

אקרופוליס החדשה

אקרופוליס החדשה היא תנועה של אנשים החולמים על עולם טוב יותר, המתחיל קודם כל ולפני הכל באדם טוב יותר. אדם זה נמצא בתוך כל אחת ואחד מאיתנו - זה המבקש לגעת בחיים, לראות את האחר ולחזור לידיעה הפנימית שאנחנו חלק ממשהו רחב יותר.

המילה "אקרופוליס" משמעה "העיר העליונה" - אותו חלק גבוה בערי יוון העתיקה, המסמל את החלק הגבוה באדם (בדומה לקונספט של "ירושלים של מעלה"). בכולנו יש ערים "נמוכות" - מקומות של אגו ונפרדות, אבל בכולנו יש גם מן הערכים האוניברסליים - הטוב, הצדק, היופי, האומץ והאמונה.

אנו מאמינים שהעולם היום זקוק למידה רבה יותר של "ערים עליונות" כאלו - אשר אינן בנויות מאבן, אלא מבני אדם המחפשים להכיר את עצמם ולגלות מחדש את הקשר הנסתר שמחבר אותנו זה לזה, לטבע ולמורשת האנושית.

אקרופוליס החדשה היא ארגון בין-לאומי ללא מטרות רווח, מאז 1957, הקיים ביותר מ-60 מדינות, הפועל בשלושה היבטים:

פילוסופיה

עבורנו, הפילוסופיה היא גישה פנימית לחיים. המשימה שלנו היא לבטא גישה זו במעשים שיוכלו לאפשר לנו לפתח את מלוא הפוטנציאל האנושי שבנו, ועל ידי כך לשפר את העולם. אנו מקיימים הרצאות, סדנאות ואירועים לקהל הרחב, במקביל לתכנית לימודים עשירה המנוהלת באופן אחיד בכל סניפינו ברחבי העולם, ומקורה בלימודים שהתקיימו בבתי ספר של חכמה בתקופות שונות בהיסטוריה. הלימודים מתחילים עם קורס המבוא "פילוסופיה כדרך חיים", הפותח מסע אל עומק ההבנה האנושית; מסע ההולך ומתפתח ככל שאנו מתקדמים בתוכנית הלימודים.

התנדבות

קבוצת המתנדבים שלנו מקיימת פעילויות למען הסביבה והקהילה, המתבססות על ערכי הנדיבות, הסובלנות והאחוה. גם מי שאינו חבר באקרופוליס מוזמן להצטרף לפעילויות השונות. זו הזדמנות מצוינת לתרום לסביבה ולחברה ולהכיר אותנו.

תרבות

אקרופוליס החדשה מחפשת להביא חזון חדש לתפיסה התרבותית שלנו: תרבות המורכבת מפסיפס צבעוני ועשיר של תרבויות, דתות, לאומים ועמים שונים אך מכוונת אותנו לשורש המאחד בינינו מעבר להבדלים הללו. אנו מקדמים רנסאנס של ערכים אנושיים אוניברסליים שבבסיסם אחווה אנושית פשוטה, הנובעת מעצם היותנו שייכים לאנושות אחת.

סניפים בישראל

סניף חיפה
מחניים 14
04-8381610

סניף ירושלים
שמואל הנגיד 7
02-6221399

סניף מנחמיה
הירדן 1
04-7701114

סניף כרמיאל
ערבה 9
054-666182

סניף פרדס חנה כרכור
רבי עקיבא 15
058-5842862

סניף קריות
דפנה 3א, קרית ביאליק
04-8402660

סניף ראשון לציון
ברושבסקי 10
03-9561002

סניף תל אביב
סלומון 7
03-5104426

www.newacropolis.org.il
info@newacropolis.org.il

חדש!

פילוסופיה

רעות פירדמן

עיצוב: שירה
משולם חזקיה,
עפרה בהרב

חבלי הזמן

מפגש בין חלונות, בזמן סגר, עם רחל. אישה מדהימה, שלימדה אותי קשר אנושי מהו. על הצורך הבסיסי לפגוש את האחר במעגלי הזמן והחיים ולחיות יחד. כמה שברירי ועוצמתי וכמה חמקמק.

זה היה עוד אחד מאותם רגעים בנאליים של היום יום. אלו שנדמה שכבר עשינו מיליון פעם. לא רגעי הזוהר, אלו של ההרגל. הכביסה. מטלה עתיקת יומין, מציקה והכרחית. מצאתי, שדווקא בהרגל הזה יש אלמנטים פילוסופים מכיוון שהם דורשים תשומת לב, מאמץ, מיון, סדר ואסתטיקה. מעל לכל הם דורשים שהות ותכנון, דיוק ואינטליגנציה בחלל ובזמן כדי לייצר זרימה תקינה (חשבו על התרגול הזה בהגיעכם לסל הכביסה בפעם הבאה).

התקופה הייתה ימי הסגר והכביסה הייתה בריחה ובקשה לעוגן של שפיות ויציבות. כעת זה אולי מעלה חיוך, אבל אז, אלו היו רגעי החסד שלי. התנועות האוטומטיות הללו, הפכו למעין טקס. פעולה שיש בה גם מן הצורך וגם רגע של קדושה.

וכמו שמידי פעם, משאלותינו מתגשמות, מבלי שהבנו איך ולמה, פגשתי בה לראשונה.

רחל, שכנתי הטובה ממול היא קשישה למראה, מרובת קמטים וגוף רזה, ניצבת בחלון הישן. היא תולה סמרטוט ישן ומטלית אבק ואני שתי מכונות של בגדי זאטוטים ומשפחה. עינינו נפגשו, מחייכות ומיד התחלנו לשוחח.

היא ידעה שמתגוררת כאן משפחה עם ילד, לפי תחלופת הכביסה והפרחים באדנית. זה הזכיר לה את ילדיה, כשגידלה אותם בגפה, אי שם באמצע המאה הקודמת ונזכרה בכביסות הרבות שעשתה ביד בצעירותה.

כשהחלון הרעוע בחדרה נפתח, ניתן היה לראות את ה"ונטילטור" הישן מסתובב מבעד לוויילונות התחרה העילאיים שנהגה בצעירותה לרקום. אמרה שאין לה מזגן, כי זה נורא יקר ואין בזה כל צורך כי הונטילטור עובד "מצוין". רחל חייכה תמיד, פניה חרושות הקמטים שיוו לה מראה מפואר של גברת.

רחל שיתפה אותי בגילה, מכאוביה הפיזיים והרגשיים, עברה התעסוקתי, המשפחתי וסיכמה בכך שהיא שמחה על חייה. לשאלתי מי לצדה היום, נאנחה ואמרה שבגילה ילדיה אינם לידה. כל אחד מהם גר ב"רילוקיישן" (זה בחוץ לארץ היא הסבירה...) ביבשת אחרת. הם "עושים חיל" כלשונה בקריירה במחשבים, שאיננה מבינה עד הסוף. בתוגה אמרה, שנבדיה גדלים מול עיניה ואחת לשבוע מדברים בזום שמסדרת לה המטפלת.

ראיתי בעיניה את כמיהתה להמשיך את השיח, התמלאתי קירבה וליבי נפתח. שיתפתי פעולה והתמסרתי לכל שאלותיה. רחל עשתה מאמץ להמשיך לעמוד ולשמוע מבעד לחלון. סיפרתי עלינו כל מה שרצתה לדעת. היא מצידה סיפרה שמזה כמה שנים כמעט ואינה יוצאת מהבית ונשמרת עוד יותר מאז הקורונה. אבל מקפידה "לקבל קצת שמש מהחלון וזה נהדר כי גם כך אין יוצא ואין בא". לפעמים סתם שתקנו והיא פשוט הביטה בי תולה כביסה מלאת נחת. אני מדמיינת לי איך נראתה בגילי ועם הילדים ואיך ביתה מבפנים.

רחל ואני חיפשנו זו את זו בחבלים. בכל שעה ביום בה נכנסתי לאמבטיה, המבט הלך לשם, לחבלים ולחלון, באוטומטיות, בתקווה למצוא אותה. כל שיחה הסתיימה בכך שנזמין אותה אלינו פעם לארוחת שישי או חג – ולבסוף היא התרצתה והסכימה. חג הפסח הגיע אך רחל אושפזה למשך חודשיים. כשחזרה מצבה הבריאותי החמיר וניכר היה שהיא סובלת ומתקשה לעמוד, רזה יותר וחיוורת.

היא שיתפה אותי בכל הריבים בקשר המרעם המטפלת, שלדבריה מתייחסת אליה כאילו כבר מתה ועושה בבית, בבשלה. "נותנת לי להרגיש זרה בבית שלי מזה למעלה מ-60 שנה" עיניה התמלאו עלבון והשפלה. המילים כמו חדרו לליבי. אולי אלו אוזניים "הטיפוליות", אך נדמה שמעל לכל, כבודה נרמס כשביקשה יחס אנושי ואוהב מול חוסר האונים, הבדידות והתלות של הזקנה.

חברנו כך זו לזו בחיבור עדין. בכביסה המשכנו להיפגש, כאילו קבענו בבית קפה או מסעדה. ציפיתי תמיד לבואה והיא לי. לפעמים נדמה היה לי שכמעט בכוחה האחרון, תלתה כל יום מעט מלבניה וסמרטוט האבק שמתנופף ברוח רק כדי להגיד שלום. כך ידעתי שהיא מרימה דגל של נוכחות וניצחון, כמו התגברה במשהו על מכאוביה ואומרת לעצמה ולעולם – אני כאן! ואני – יכולתי להתחיל את היום עם חיוך שקט והודיה.

הרגשתי שרחל חודרת לליבי. רחל הפכה לחלק ממשפחתי, מהנוף ומהיום יום. הכביסה הפכה מ"מטלה"

למשהו קסום ורגע של ביחד. הפוגה אנושית וציפיה פשוטה למפגש של עיניים טובות. גם אם התוכן היה קשה או מכביד – מסיפורי החלוציות והמלחמות, עצם השיחה מילאה אותי בחום וזיכרון של געגוע. מן קשר של פעם.

בני נדב, שכבר שמע אודותיה והספיק להכיר אותה, דרך אותם החבלים. כך בשיחה בלב פתוח ביניהם, סיפר לה בפשטות וברצינות גמורה וענה לכל שאלותיה על חבריו, על קורותיו בביה"ס, חוויותיו מסופ"ש, כפי שילד בן 9 בעל דמיון יכול. בסוף השיחה, הצהיר שהוא רוצה שנאפה לה עוגה כדי שנביא לה בשבת הקרובה. רחל שמחה מאוד ומיד הסכימה. נדב רץ לחדרו והביא את הפנקס, ששמור בדרך כלל לרשימות מכולת, מקרי בלשות וחקירות מדעיות. רחל מיד הבינה את גודל המעמד ושיתפה פעולה. היא נתנה לו את כתובתה המדויקת והסבר מפורט כיצד להיכנס לבניין. סיכמנו שנבוא בשבת הקרובה.

אחרי יומיים, הוצב שלט של תמ"א בפתח הבניין של רחל. הופתעתי וחייפתי אותה כדי לקבל עוד פרטים. אבל היא לא היתה. רחל גם לא נראתה בבוקר שלמחרת. ביתה היה חשוך והתריסים היו מוגפים. הדבר הדאיג אותי והחסרתי פעימה – שיתפתי את בני משפחתי בדאגתי לרחל. השבת הגיעה, אמרתי לנדב שהיא איננה, אולי הלכה לביה"ח לעוד טיפול ונשארה. אולי תחזור בעוד כמה ימים. חיכינו. ובכל פעם כשנכנסתי הביתה כששער החניה נפתח בלילה,

גם אם דרך חבלים, ביד המקרה, או ברגעים הבנאליים של היום-יום שניים נפגשים, יש שם הזדמנות יקרת ערך של גורל משותף. חיים משותפים.

או מוקדם בבוקר כשיצאתי לעבודה, מבטיי, באופן אוטומטי, חיפשו אותה בין החבלים – אך לשווא. רק סמרטוט האבק הכתום המרובע והקטן מתנופף לו ברוח ללא דורש.

החלטתי לחפש אותה. הייתי נחושה למצוא אותה. ניסיתי בטלפון הנייד שנתנה לי, התקשרתי לבתי חולים. אפילו בדקתי בחברה קדישא. אך הכל לשווא. רחל הייתה ופשוט נעלמה.

הכל נדמה שקפא: התריס נותר פתוח (שלא כהרגלה של רחל). אף אחד לא הגיע לפרוק את הדירה, אין מודעת אבל או מידע לשכנים, אין זכר למטפלת. חדר השינה שלי מביט לעבר וילון התחרה שלה שנותר בגפו, ורק הונטילטור מבצבץ כעדות לחיים שהיו פה עד לא מכבר.

חודשים עברו בחידה, ואותו סמרטוט כתום דהוי על החבל מבקש גאולה, יחד איתי, מחפש תשובה.

תחילה חשדתי בתמ"א בככוח רשע שלקח אותה ממני, ללא כל אזהרה. אחר כך חשבתי, שאולי העבירו אותה דירה והיא בטוב במקום בטוח, מקבלת יחס חם בבית אבות או דיור מוגן. אולי כך אני רוצה לקוות. שהיא תזכה לימים של עדנה, אהבה, כבוד ואור בסוף חייה.

רחל העניקה לי תזכורת לכך שכולנו קשורים באמת. בקשר בלתי נראה ועדין של אנושיות, רצון בסיסי בכבוד, אהבה, שייכות ורצון בחיים של תוקף ומשמעות אצל האחר.

האם ניתן להאיץ את התהליך האנושי בינינו ולא לבזבז את הזמן? האם נתאמץ לנצור את הרגעים הקטנים של היום-יום, ברחל ביתך הקטנה, ולומר עליהם בסוף כל יום תודה?

ובמילים אחרות – האם כולנו קולטים שכולנו רחל? האם כולנו בתוכה? רחל ושכמותה, כמונו, עוד רגע אחד בזמן.

הלוואי, שנדע לדייק את עצמנו לנוכח הכרה הזו ונחפש כיצד להשאיר חותם בעל ערך. רגע לפני שנלך.

מאמר זה מוקדש לך רחל אהובה, באשר תהי, ברוכה את.

שלך, רעות

כמה המופע הזה, של ה"אני" כפי שאני מכירה אותו כעצמי, הוא זמני. כמה שברירי וחולף. היום את/ה כאן ומחר את/ה אינך. לא טוב או רע, זה מה שזה וזה הגלגל. כולנו יודעים זאת אך לא קולטים.

ומה אנחנו עושים עם הזמן?

האם יעבור עלינו ביעף עד שנקטף? האם נדע להיקשר ולהיפרד? האם נדע לא להחמיץ הזדמנויות? האם לנצח נהיה כה טרודים במחר או באתמול?

ומה לגבי החיים עצמם?

האם נסיים עם טעם מר של החמצה או מיצוי והוקרה על מה שיש והיה?

עד עכשיו, איני יודעת מה עלה בגורלה של רחל אהובה. אך אני יודעת, בוודאות, שהיא הייתה עבורי מורה גדולה.

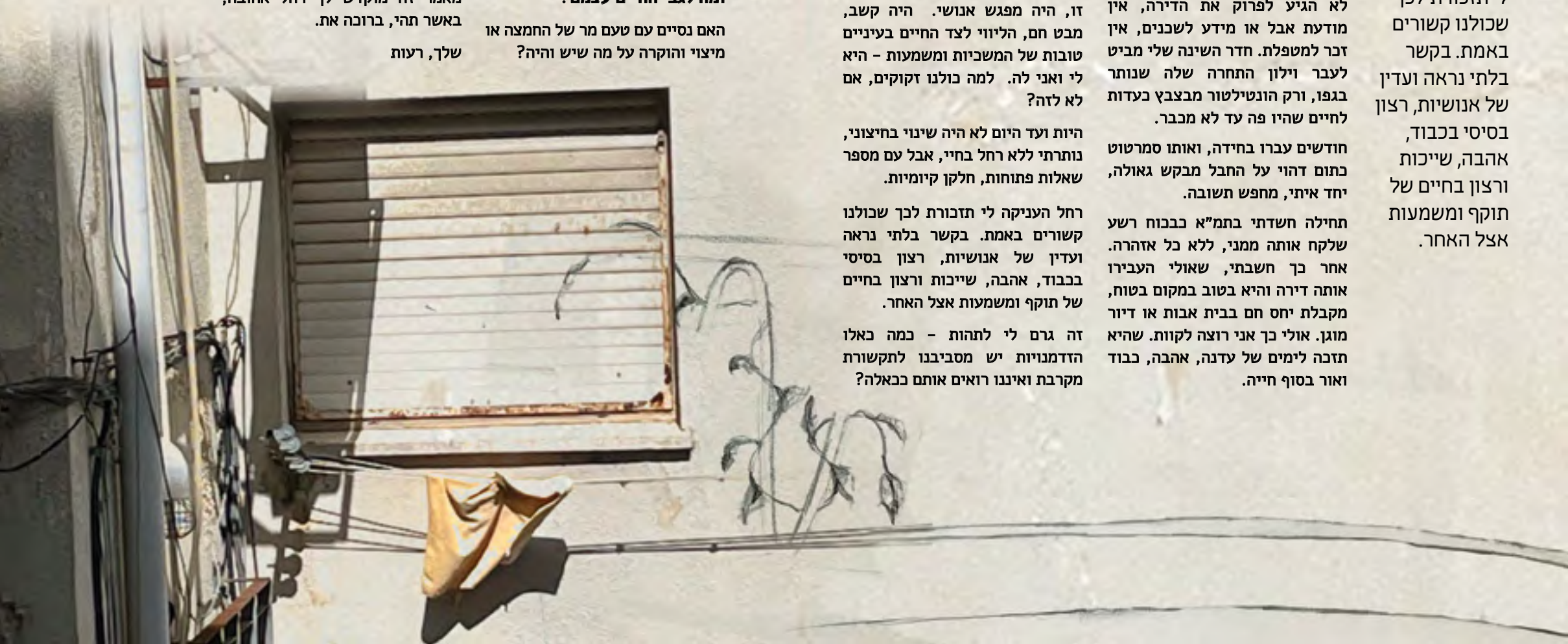
גם אם דרך חבלים, ביד המקרה, או ברגעים הבנאליים של היום-יום שניים נפגשים, יש שם הזדמנות יקרת ערך של גורל משותף. חיים משותפים.

הקשר ביני לבין רחל היה מנשמה לנשמה, מלב ללב. זאת אני יודעת. גם אם לא יצא לנו פיזית לגעת או לחבק, או אפילו לבקר בבית זו של זו, היה מפגש אנושי. היה קשב, מבט חם, הליווי לצד החיים בעיניים טובות של המשכיות ומשמעות – היא לי ואני לה. למה כולנו זקוקים, אם לא לזה?

היות ועד היום לא היה שינוי בחיצוני, נותרתי ללא רחל בחיי, אבל עם מספר שאלות פתוחות, חלקן קיומיות.

רחל העניקה לי תזכורת לכך שכולנו קשורים באמת. בקשר בלתי נראה ועדין של אנושיות, רצון בסיסי בכבוד, אהבה, שייכות ורצון בחיים של תוקף ומשמעות אצל האחר.

זה גרם לי לתהות – כמה כאלו הזדמנויות יש מסביבנו לתקשורת מקרבת ואיננו רואים אותם ככאלה?

הוצאות נבחרות בסניפים פלונים

עבדים היינו?

נתבונן על העולם הרגשי דרך הגישה הפילוסופית, נשאל מה קובע את החופש שלנו, ומה אנחנו יכולים לעשות כדי לצאת מעבדות לחירות.

5.4
תל אביב
יום ג'
20:00

להיות חופשי

כולנו רוצים להיות חופשיים, מרגשות כמו קנאה וכעס, ממחשבות אובססיביות ומפחדים. בהרצאה ובשיח משותף נחשוף מספר מפתחות מפילוסופיות עתיקות כדי לחוות חופש אמיתי ומתמשך.

13.4
פרדס חנה
כרכור
יום ד'
20:00

אליס בארץ הפלאות

אילו מסרים חשובים לחיים ניסה המחבר להעביר דרך הרפתקאותיה של אליס בארץ הפלאות? הרצאה ושיח על התפתחות פנימית וסודות המציאות.

9.5
ירושלים
13.6
חיפה
ימי ב'
20:00

ל"ג בעומר אלטרנטיבי

מוזמנים לערב פילוסופי בו נשב מסביב למדורה, נתחמם מאש החכמה, נפתח את הלב וניגע בחיבור שבין האדם לטבע.

18.5
קריית
יום ד'

מקום להיפגש- ערב שירה ויין

מוזמנים להצטרף אלינו לערב שיוקדש כולו לאהבת המילה הכתובה. במהלך הערב נקרא ונשוחח על שירים שנוגעים בנשמה ונראה איך הם רלוונטיים לחיינו.

28.5
ראשלי"צ
מוצ"ש
20:00

אמנות הריכוז

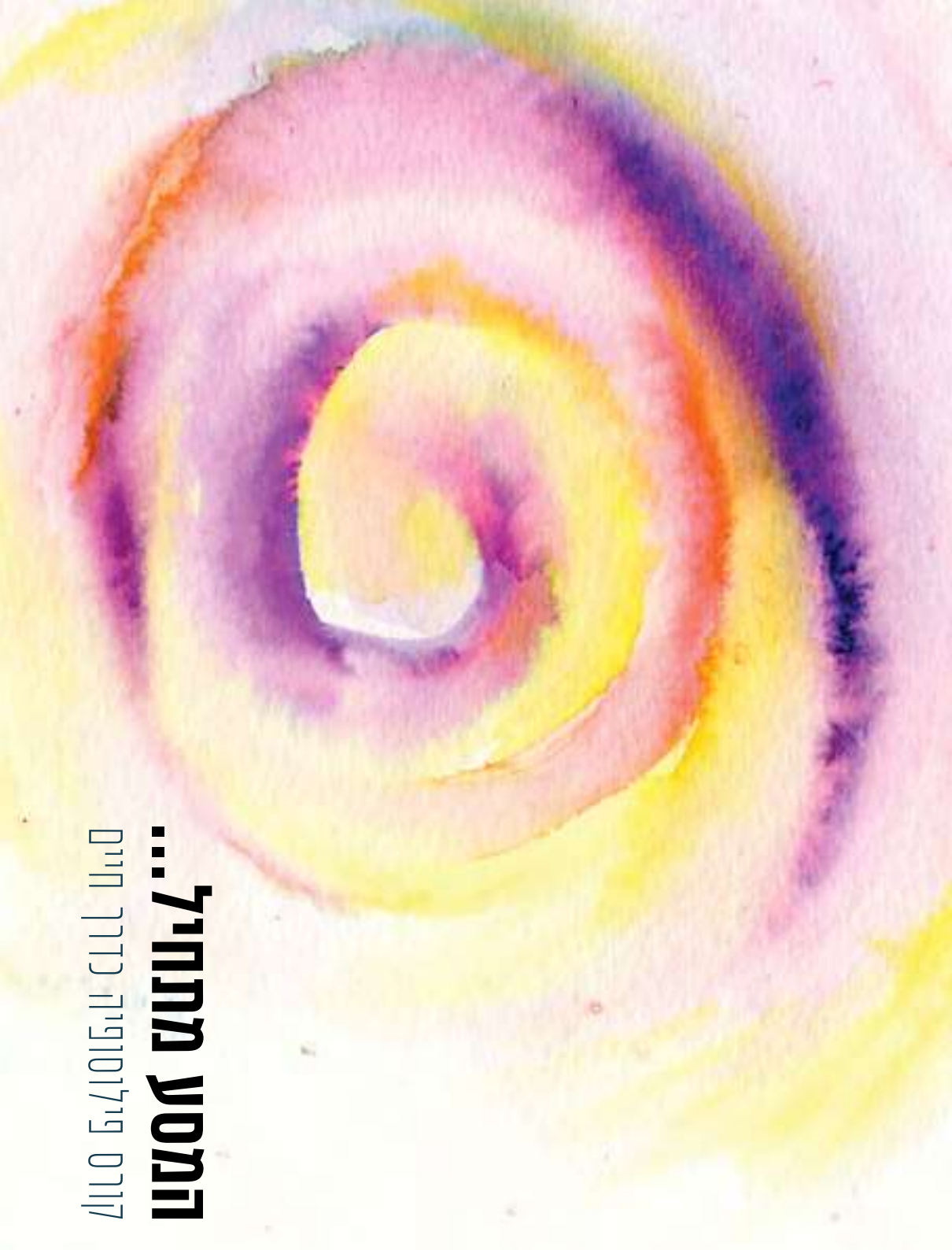
מפגש של שיח ותרגול לחיים ערים יותר, עם תשומת לב, כיוון ומשמעות. הרצאה חוויתית בהשראת הבודיהיזם הטיבטי ובהשראת הספר "ריכוז והתעוררות פנימית".

30.5
כרמיאל
יום ב'
20:00

חוזרים למרכז!

סדנת תרגילים חוויתית. דרך הגוף ובעזרת תרגילים פשוטים, ננסה לחוות את החיבור למרכז שלנו, לגלות מה מסיט אותנו ממנו וכיצד ניתן לחזור אליו.

13.6
מנחמיה
יום ב'
20:00

המסע מתחיל... קורס פילוסופיה כדרך חיים

קורס זה מאגד בתוכו רעיונות שהוגו הפילוסופים החשובים ביותר, מהמזרח וממערב, במיוחד אלו שהותירו אחריהם עקבות עמוקים. רעיונותיהם אינם רכוש של הוגה או של זרם פילוסופי מסוים, אלא מורשת אנושית. באמצעות קורס זה אתו מבקשים להגשים את הפילוסופיה העתיקה עבור האדם הבוהן את עצמו ואת עתידו ולטפח גישה פילוסופית לחיים. גישה שהופכת אותנו ליותר אותנטיים, יותר בטוחים בעצמנו, יותר מאושרים. גלז את הפילוסוף שבחונכם והצטרפו אלינו למסע של חיים!

מועדי פתיחת הקורס בסניפים:

מנחמיה	יום ג'	26.4
כרמיאל	יום א'	1.5
ראשלי"צ	יום ב'	2.5
קרית	יום ד'	25.5
ירושלים	יום ב'	6.6
תל אביב	יום ג'	14.6
חיפה	יום א'	10.7

***כל ההוצאות מתקיימות בשעה 20:00**
*בשבועות שלפני פתיחת הקורס יתקיימו מפגשים פתוחים בכניסה חופשית. לפגשים פנו לסניף הקרוב אליכם.

פרטים על הקורס באתר:
www.newacropolis.org.il

תכני הקורס:

חלק שני: חיים משותפים - איך נוכל לחיות ביחד?	חלק שני: חיים משותפים - איך נוכל לחיות ביחד?
8. החיים המשותפים ככלי של התפתחות
מדוע קשה לנו לחיות יחד? כלים מעשיים לעורר שינוי.	8. החיים המשותפים ככלי של התפתחות
מדוע קשה לנו לחיות יחד? כלים מעשיים לעורר שינוי.
9. תהליך ההתעוררות של האדם - אפלטון ומיתוס המערה
על האפשרות של האדם לשחרר את עצמו ולעזור לאחרים.	9. תהליך ההתעוררות של האדם - אפלטון ומיתוס המערה
על האפשרות של האדם לשחרר את עצמו ולעזור לאחרים.
10. שני המימדים של האושר: האישי והקולקטיבי - אריסטו ופלטינוס
הקשר בין העבודה האישית לבין הקשרים שאנו יוצרים האחד עם השני. על האפשרות לראות בשונה את הטוב, היפה והמשלים.	10. שני המימדים של האושר: האישי והקולקטיבי - אריסטו ופלטינוס
הקשר בין העבודה האישית לבין הקשרים שאנו יוצרים האחד עם השני. על האפשרות לראות בשונה את הטוב, היפה והמשלים.
11. המשמעות העמוקה של החינוך
החינוך כתהליך אקטיבי, המחבר אתנו לעצמנו ומעניק לנו כלים לדיעת, לחשוב, לבחור ולפעול.	11. המשמעות העמוקה של החינוך
החינוך כתהליך אקטיבי, המחבר אתנו לעצמנו ומעניק לנו כלים לדיעת, לחשוב, לבחור ולפעול.
12. הצדק כצורך אישי וחברתי - מצרים העתיקה
כיצד צדקה מה צורך וביצד נבטא שוויון פילוסופי? בהשראת משפטם הלב ממצרים העתיקה.	12. הצדק כצורך אישי וחברתי - מצרים העתיקה
כיצד צדקה מה צורך וביצד נבטא שוויון פילוסופי? בהשראת משפטם הלב ממצרים העתיקה.
13. להיות אזרח העולם - רומא והסאטורקנים
האם נוכל להיות קהילה אנושית	13. להיות אזרח העולם - רומא והסאטורקנים
האם נוכל להיות קהילה אנושית

14. מפגש של שיה פתוח ושיתוף
עיבוד הרעיונות של החלק השני של הקורס.	14. מפגש של שיה פתוח ושיתוף
עיבוד הרעיונות של החלק השני של הקורס.
חלק שלישי: בשביל לבנות את העתיד	חלק שלישי: בשביל לבנות את העתיד
15. פילוסופיה של ההיסטוריה והשיבות ההעברה
הניסיון כמנוע של העתיד - כיצד נוכל להבין את העבר באופן אוניברסיטבי כדי להעביר אל העתיד בצורה נכונה?	15. פילוסופיה של ההיסטוריה והשיבות ההעברה
הניסיון כמנוע של העתיד - כיצד נוכל להבין את העבר באופן אוניברסיטבי כדי להעביר אל העתיד בצורה נכונה?
16. מיתוס ויחסויה
חכמה נאחזת מעבר להיסטוריה המשתנה; כיצד המיתוס מניע את ההיסטוריה?	16. מיתוס ויחסויה
חכמה נאחזת מעבר להיסטוריה המשתנה; כיצד המיתוס מניע את ההיסטוריה?
17. מחזורים בהיסטוריה
המחזורים הטבעיים והתנועה של האנושות; גלגל ההיסטוריה והזמן הנוכחי, על פי ההינדואיזם.	17. מחזורים בהיסטוריה
המחזורים הטבעיים והתנועה של האנושות; גלגל ההיסטוריה והזמן הנוכחי, על פי ההינדואיזם.
18. חופש וגורל
מהו החופש האמיתי והאם הוא קשור לגורל? מה מקומו של הרצון בבניית העתיד? האם יש גורל אנושי משותף?	18. חופש וגורל
מהו החופש האמיתי והאם הוא קשור לגורל? מה מקומו של הרצון בבניית העתיד? האם יש גורל אנושי משותף?
19. מפגש של שיה פתוח ושיתוף, סיכום הקורס	19. מפגש של שיה פתוח ושיתוף, סיכום הקורס

חניטה מזרחי

צילומים: רותי
מנדיל חלבי

לתת דגים או ללמד לדוג

לך, ולא ליצור תלות או לתת למישהו כוח רק לרגע.

במובן מסוים, ללמד ולתת זה אותו דבר, כלומר, ללמד מתוך נתינת דוגמה אישית והוכחה שאפשר.

מה יש לנו לתת אם לא את מה שיש לנו? לתת את מי שאנחנו? אני יכולה להתאמץ לתת אהבה ושמחה, אבל אם אין לי אותם בתוכי האם אני באמת יכולה להעביר אותם למישהו אחר?

אני לא מאמינה שאנחנו באמת יכולים לתת מה שאין לנו. וכשאנחנו טובים יותר (אוהבים, שמחים ושלמים) אנחנו מלמדים אחרים להיות טובים יותר. אז זה מה שאני עושה...

אני לא מדברת איתם על אהבה, או על שמחה או על בריאות אלא מנסה להיות את זה. אני לא מרגישה שאני מעניקה להם משהו, ובטח שלא מלמדת או מחנכת, אני נותנת להם את מי שאני.

אני מתנדבת באקרופוליס בפרוייקט שנקרא "אמץ קשיש" בשיתוף עם העמותה לקידום החינוך בתל אביב-יפו. אחת לשבוע אני משוחחת בטלפון עם ניצולת שואה ועם אדם חולה, כבר יותר משנה. עבורי הם כמובן לא סתם אישה ניצולת שואה ואדם חולה, בשבילי הם כמו סבתא ודוד, הקשר שלנו אמיתי ועמוק. השיחה נמשכת לפעמים רבע שעה ולפעמים שעה ואנחנו מדברים על החיים, על השבוע שעבר עלינו, על העבר הרחוק, על החדשות היומיומיות ועל מה לא.

לפעמים אני מהרהרת מה אני באמת נותנת להם, האם אני יכולה ללמד אותם משהו, ללמד אותם "לדוג" או שאני רק נותנת להם אתנחתא ריגעית מהבדידות ומהחולי?

אני מאמינה שללמד זו הנתינה הטובה ביותר, ללמד מישהו להתחזק מתוכו ובעצמו, "להדביק" אותו בכוחות שיש

מבצע
חזרה לשגרה
מקום טוב!

אולם כנסים ומנוון כיתות להשכרה
• לובי וקפיטריה • שירות אדיב

30%

לאירוע הבא שלכם דברו איתנו:

סלומון 7 ת"א | 054-2407222
www.makomtov.org.il

מקום טוב
כיתות ואולמות להשכרה

פרסם.י כאן!

מעוניינים לפרסם באחד
מעיתוני אקרופוליס החדשה?
צרו קשר: אורה 054-7693435

Flamiingo

פלמינגו פיתוח מערכות בע"מ

פלמינגו היא חברת פיתוח מערכות בע"מ, הממוקמת בישראל, המספקת מערכות
ניהול תוכן ומערכות CRM למגוון רחב של עסקים.
המערכת שלנו היא מערכת מודרנית, המאפשרת לעסקים להנהל את
העסק שלהם בצורה יעילה ומהירה.
אנחנו מספקים שירותי פיתוח מערכות, תחזוקה ותמיכה
ללקוחותינו. אנחנו נעשה זאת בצורה יעילה ומהירה.
אנחנו נעשה זאת בצורה יעילה ומהירה.

לפרטים נוספים:
אלי גורן | 054-4714199 | alig@flamiingo.com

אני מפתחת אהבה, שמחה ובריאות
שלא תלויים בדבר. כלומר כן תלויים
בדבר, אבל לא בדבר חיצוני. זו הדרך
הפילוסופית - להיות במקום לדבר,
לפעול במקום להטיף. אני מחזקת
את האהבה שלי לעצמי ולחיים בלי
תנאים, בלי משא ומתן ובלי אגו.

גיליתי שלפעמים אני שואפת להיות
משהו אחר או כמו משהו אחר ולכן
אני עושה עבודה מתמשכת על
אהבה והערכה של מי שאני - כי אני
אני, אחת ויחידה ומיוחדת. זה דבר
שבהחלט כדאי לאהוב ולהעריך.
מתרגלת לקבל בשמחה את ה"חבילה"
שקיבלתי מהחיים, את מי שאני ואת
כל מה שהחיים מזמנים לי, כי הם

מתרגלת לקבל
בשמחה את
ה"חבילה"
שקיבלתי
מהחיים, את
מי שאני ואת
כל מה שהחיים
מזמנים לי

זמן או נצח

מאמר על הזמני, הנצחי והבחירה שלנו בהבנת השאלה "מהו האדם"

פייר פאולין

עיצוב: ענבל בורד

בטיבט אומרים כי המטרה העליונה אותה ניתן להשיג בחייו של אדם הינה לדעת כיצד למות.

ב"בהגוודג'יטא", אחד המיתוסים המפורסמים בהינדואיזם, כתוב ש"כל מה שנולד ימות, רק מה שאינו נולד, יישאר לנצח". במבט ראשון, נראה כי עלינו לחיות חיים בהתפתחות קווית - מהלידה ועד המוות. אך יש משהו מעבר לזה... כפי שמוצאים בתרבויות המסורתיות, אשר הביאו לנו את הבהגוודג'יטא ואת ספר הדיאלוגים המפורסם של אפלטון¹, בו הוא מדבר על נצחיות הנשמה. להלן נבחן שני מושגים אלו.

נצחיות הנשמה

במושג זה הכוונה היא שחלק מאיתנו, הנשמה, הינו נצחי, משמע לא נולד ולא ימות.

כפי שברור לנו שגופינו הפיזיים נולדים ומתים, כך גם ברור שלא

הזמן מתקדם בכיוון אחד בלבד, מהעבר אל ההווה. הוא זורם בקצב שנקבע מראש, ואנו יכולים למדוד אותו בשניות, דקות, חודשים, שנים, מאות, מילניומים... וגם בפרקי זמן גדולים יותר כפי שנראה בציביליזציות עתיקות, כגון "השנה ה-X הגדולה" (עידן) במערב אשר אורכה מעט יותר מ-24,000 שנים או מושג ה"זוגה" בהודו העתיקה שארוך אפילו יותר.

לנו אין שליטה על קצב הזמן. בין אם הזמן משנה את קצבו, ושניה הנמדדת היום אינה שניה שנמדדה בעבר הרחוק, או איננה השנייה שתימדד בעתיד, אין לנו אפשרות לקלוט שינויים כאלו, כי אין בידינו נקודת יחוס מחוץ לזמן. חיינו מתקיימים בתוך ה"זרם" של הזמן.

לפיכך, מרגע הולדתנו, אנו מתחילים תהליך ש להתקדמות לכיוון המוות שאי אפשר לעצרו.

1. בהגוד ג'יטא כפי שהיא, שרי שרימד א. צ'. בהקתיודאנתה סואמי פרבהופאדה, הוצאת נאמנות פרי בהקתיודאנתה, 2016

2. כתבי אפלטון, בתרגום יוסף ג. ליבס, הוצאת שוקן, 2018

הזמן לא חוזר
על עצמו, העבר
אינו קופץ
ומתערבב בהווה,
הרי שהזמן זורם
במחזורים

רובנו אינו נמצא בהכרה לנוכחות של הנשמה בתוכנו, ועל כן אין לנו אפשרות אחרת אלא להזדהות עם החלק הזמני שבנו, אותו החלק שנולד ושימות. כל עוד הנשמה נשארת מושג אינטלקטואלי, או רגע בלתי מוגדר, הזהות האמיתית שלנו נותרת סמויה, ואיננו יכולים להיות בהכרה לגבי הנצחיות שבתוכנו. לאלו העוברים תהליך של התפתחות

ההכרה, והמסוגלים "לחוות" את נשמתם, ניתנת האפשרות לבחור: להזדהות עם החלק הנצחי שבהם, או להיכנס למוות הבלתי נמנע.

כשאנו מתאחדים עם הנשמה שלנו, החלק החומרי שבנו מקבל מעין אופי של בגד שאנחנו לובשים בבוקר ופושטים בערב. עם או בלי הבגדים, אנחנו ממשיכים להיות ולחיות. גם אובדן הבגדים לא משפיע על מהותנו: כמו שאנו יכולים להחליף בגדים, כך אנו יכולים להחליף את גופנו - וזו בעצם תמצית תורת "גלגול הנשמות". במטרה להבין זאת היטב, עלינו לבחון את מושג הזמן.

מחזורים בטבע

הזמן אינו לינארי כפי שהוא נתפס בידי רובנו. אפילו אם זה נכון שהזמן לא חוזר על עצמו, ושהעבר אינו קופץ ומתערבב בהווה, הרי שזמן זורם במחזורים. למשל, בשנה אחת תתקיימה תמיד אותן העונות על מאפייניהן הדומים.

האביב עם אנרגיית החיים השופעת שלו המשפיעה על כולנו: צמחים,

ניתן לחבר את הנשמה לעצם פיזי זה או אחר. אך היכן נגמר המימד ה"פיזי" של היקום? האם הוא מכיל את האנרגיה שלנו? האם התחושות שלנו, הרגשות שלנו היום "פיזיים" או "רוחניים"? והיכן נמקם את האינטלקט שלנו, הרעיונות שאנחנו מעלים ושולחים?

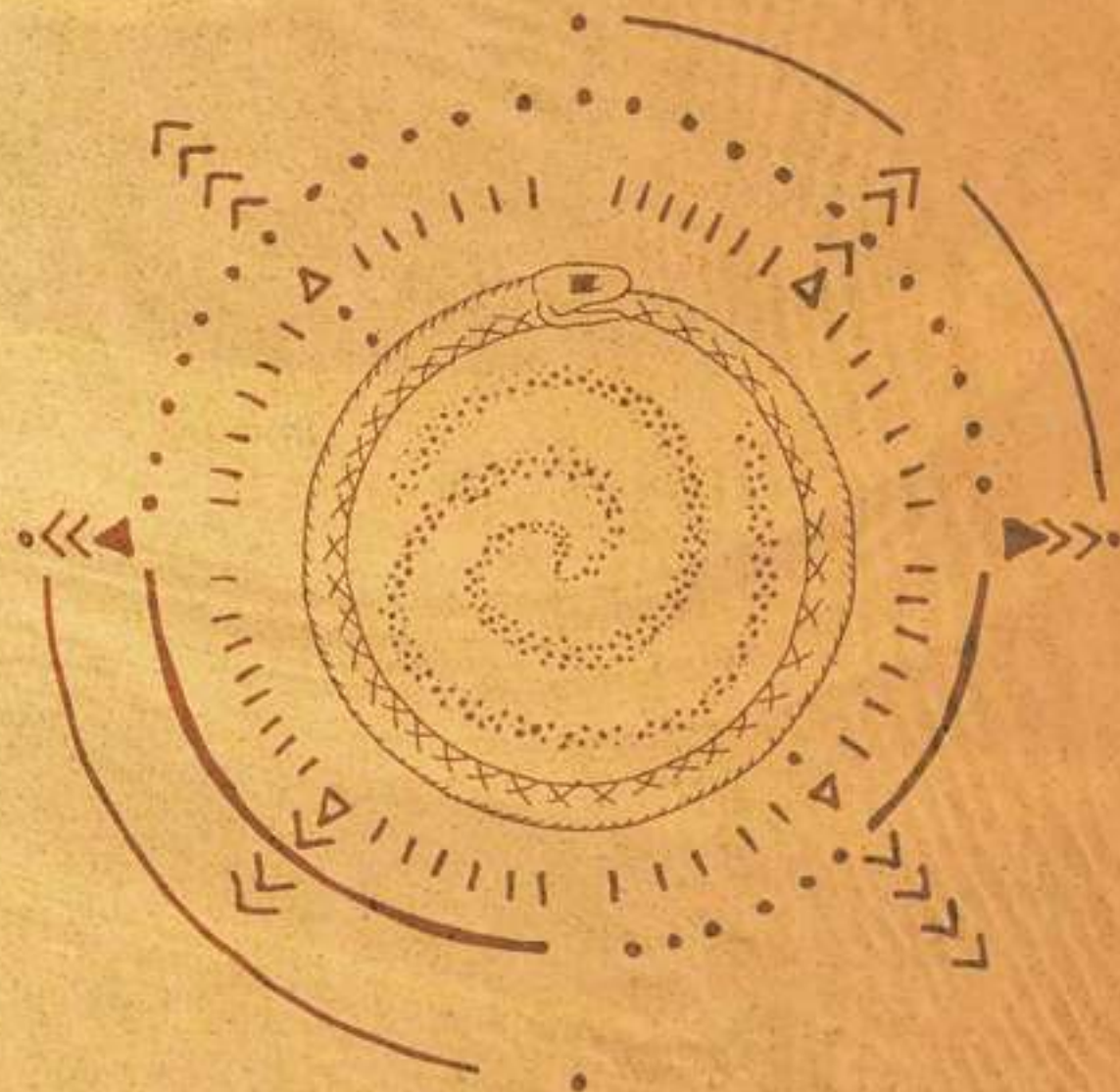
אפלטון מיקם את כל אלו במימד ה"מוחשי" של היקום, מימד בו דברים חולפים, דברים חיים ומתים, לעומת המימד המופשט אשר הינו המישור הטבעי לביטויים של אבי טיפוס נצחיים.

חלוקה זו מאפיינת בדרך כלל את תרבויות המזרח, למרות השימוש במושגים שונים. על פי תרבויות אלו האינטלקט ה-KAMA MANAS (שמשמעו המנטל של בסנסקריט) דהיינו, הצד המנטלי של האנרגיה הרגשית, התשוקות, המנטל המושפע מהרגשות) אינו חלק מהנשמה הנצחית וכמותו גם הרגשות, האנרגיה הביולוגית שנמצאת מסביבנו ומחיה את גופינו הפיזיים.

כל אלו נולדים ומתים, אך הם אינם הנשמה.

ובכן - מהי הנשמה? היא מוגדרת כאותו חלק מאיתנו שלא נולד, שתמיד היה, ואשר מתחבר לגופינו הזמני המתבטא במישורי הקיום השונים: הגוף הפיזי, האנרגטי, הרגשי והמנטלי.

הסתכלות זו תופסת את האדם כ"ישות מורכבת", זמני ונצחי גם יחד, שילוב "רוחני" ו"חומרי" כאחד.

**האדם הוא כמו
לוחם העומד
בין שני צבאות,
ועליו להחליט
במי להילחם.
האם יהיה כאדם
"זמני" אשר אולי
מאמין שיש לו
נשמה נצחית,
או כנשמה אשר
התהוותה בתוך
אישיות זמנית?**

בעלי חיים ובני אדם, ואולי אף יותר מאלו, כאלה שאינם גלויים לנו, כולם מושפעים מהאביב. העצים גדלים ומצמיחים שוב עלים ופרחים; בעלי החיים ובני האדם רגישים יותר לצורך הפיזי והנפשי באהבה; זו אנרגיה במתפרצת מתוכנו החוצה. הקיץ הינו שיאה של אותה האנרגיה. למעשה, לפי המסורת המערבית העתיקה של החניכות - האביב והקיץ קשורים ל"מיסתורין הקטנים" מפני שהם מאפשרים לנו לגלות את חוקי הטבע וביטוייהם.

במשך שישה חודשים אלו, אנרגיית החיים זורמת מהעולם הבלתי נראה לעולם הנראה, בדיוק כפי שהזרע מוצא את דרכו מתחת לאדמה אל האוויר הפתוח.

ומן הצד השני, סתיו וחורף קשורים למוות ול"מיסתורין הגדולים", שמטרתם אינה עוד להיות בהכרה לחוקי הטבע, אלא לא לאבד את ההכרה לאחר ה"מוות" הסמלי של החוקים, כאשר הכל, כביכול, מת.

בחורף העצים מאבדים את עליהם, חלק מבעלי החיים ישנים שנת חורף במחילותיהם, ולבני האדם נטייה גדולה יותר להתכנס פנימה לתוך עצמם ובבתייהם, ולחוות פעולות מופנמות יותר, יחסית לקיץ, למשל לימודים פילוסופיים.

שנה אחרי שנה, זרימת האנרגיה הזו חוזרת על עצמה. כל אביב יביא להתעוררות הטבע, כל סתיו יכריז על מותו הזמני במישור הנראה של המציאות.

מחזוריות הזמן מתקיימת בכל ביטוייו: ממחזור השאיפה-נשיפה ועד למחזור הלידה-מוות שנקרא "גלגול נשמות".

למעשה, תהליך גלגול הנשמות אינו אלא המחזור הטבעי של הנשמה, אשר "מתהווה" באביב שלה, בעולם הנראה, מתקשרת לגוף חדש ואישיות חדשה (מהרמה פיזית ועד לאינטלקטואלית) ומאוחר יותר, בחורף שלה, עוזבת את הגוף וחוזרת לעולם הבלתי נראה.

מי אנחנו

ניתן להגדיר את הנשמה הנצחית והמחזוריות של הזמן, אבל השאלה נשארת תמיד - האם אנחנו הנשמה שלנו או גופנו? האם אנחנו נצחיים או זמניים? האם נולדנו בחיים האלה, או אולי אנחנו מבוגרים הרבה יותר מהאישיות שלנו? לדעתי התשובה תהיה שונה לגבי כל אחד מאיתנו, על כל אדם לבחור את דרכו.

בהתחלה, לפחות בגלגולים הראשונים, נוכחות הנשמה אינה מורגשת באופן ברור, והאינטלקט נתפס כאמצעי הגבוה ביותר להבנה. אדם כזה יגדיר את עצמו, בדרך כלל, כמכלול של גוף, אנרגיה, רגשות ואינטלקט. כל הווייתו זמנית ומושפעת מחוק הלידה והמוות.

לאדם כזה נצחיות אינה אלא פרי דמיונו או מושג פילוסופי, מכיוון שאין בחוויותיו מרכיבים נצחיים בתוכו.

אבל ככל שעובר הזמן, הוגלגולים חולפים, משהו בתוכנו "זוכר" ואין זהו זכרון הגלגולים הקודמים, המועלה להכרה באמצעות טכניקות

שונות, אשר מהוות סימן לסקרנות יותר מיטוי לרוחניות אמיתית, ועל כן אינן מומלצות. אלא זכרון זה הוא מעין "נוסטלגיה". נוסטלגיה לנצחיות. למשהו אחר, שהוא מואר יותר, צודק יותר, עתיק יותר ואולי אמיתי יותר מהמציאות הזמנית שלנו.

כאשר זה קורה, האדם הנו כמו לוחם העומד בין שני צבאות, ועליו להחליט במי להילחם. האם יהיה כאדם "זמני" אשר אולי מאמין שיש לו נשמה נצחית, או כנשמה אשר התהוותה בכדור הארץ בתוך אישיות זמנית?

בשני המקרים על האדם לפעול באינטליגנציה בתוך היום יום, ולהגן על האישיות שלו: להאכיל נכון את גופו הפיזי, לספק רגשות איכותיים לגופו הרגשי ורעיונות טובים לאינטלקט שלו. יהיה עליו ללמוד לנהוג באחריות, באתיקה וביושר בחברה אנושית ובתוך הכרתו האישית.

אבל המטרה הסופית אינה דומה, משום שמטרת הנשמה אינה יכולה להיות זהה למטרת האישיות. האחת היא נצחית, והשניה - זמנית.

לאדם שמזדהה עם האישיות שלו, הזמן תמיד עובר מהר מדי. אדם כזה ינסה תמיד להשיג בחיים אלו את מטרתו הסופית, מכיוון שבמציאות שלו יש לו זמן מוגבל, והזדקנות משמעה קללה. אדם כזה ינסה "להישאר צעיר" בכל מחיר, והבריאות הפיזית תעמוד בראש סדר עדיפויותיו, לפני בריאות הרוחנית. המוות יראה לו כמו הסוף של הכל.

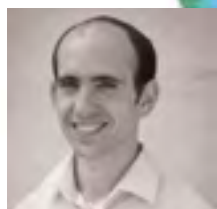
לעומת זאת, האדם אשר יזדהה עם נשמתו, עבורו הנצח יהפוך למציאות. בבית הספר של פיתגורס ביוון העתיקה, החניכים נשאלו אם יש להם נשמה. התשובה היתה "לא" - מפני שלפיתגוריאנים האדם הינו נשמתו, ולפיכך לא יתכן ש"יש לו" נשמה. יש לו גוף, ולא נשמה. לאדם כזה יש את הנצח. הוא יודע שגופו הפיזי מוגבל וימות, כמו כל שאר הדברים המוחשיים, וכמו רגשותיו ומחשבותיו. אבל כפי שנאמר, עובדה זו לא תשפיע עליו יותר מאשר הסרת הבגדים שלבש במהלך היום לקראת שנת הלילה ובחירת בגדים חדשים למחרת.

חיים מתוך הכרת הנצחיות הינם תנאי להשגת התפתחות רוחנית אמיתית, מכיוון שהמטרה שלנו הופכת למטרת נשמתנו והיא התפתחות ההכרה. כל זה לא רק כדי להבין, אלא כדי להשיג את ייעודנו כיחידים וכחלק מהאנושות והיקום כולו.

הכרה שכזו בנצחיות הייתה הישגם העיקרי של כל בתי הספר העתיקים לפילוסופיה בסגנון הקלאסי. בתי ספר אלו אפשרו לכל המחפשים באמת להיות בהכרה לנצח, להשיג אותו, ובכך ליצור קשר חדש עם הזמן - לחיות בתוכו מבלי לתת לו להובילם.

גם הבחירה שלנו פשוטה - לבחור באין זמן או לבחור בנצח.

גל איש שלום

עיצוב: ליטל כספין,
ענבל בורד

חוזה אקולוגית - לא רק בשביל הירקות

לכבוד יום כדור הארץ אנו מציעים גישה פילוסופית לשאלות יומיומיות בנושא תזונה, כלכלה ואקולוגיה. כיצד חקלאות אורגנית נתמכת קהילה יכולה לשנות את חיינו?

הבעיה העיקרית היא התלות האימתנית של החקלאים, הפעם ברשתות השיווק. בשל הסיכונים הרבים הכרוכים בחקלאות, כתוצאה מפגעי אקלים, מזיקים ושינויים מהירים במחירי השוק, רשתות השיווק לוקחות על עצמן את הסיכון ורוכשות מהחקלאים את כל היבול במחירים מצחיקים.

חקלאי המעוניין לגדל בהיקף גדול לא מסוגל למכור בעצמו טונות רבות של מלפפונים ובשל הרווחיות הנמוכה במכירה לרשתות השיווק הוא נאלץ לחפש דרכים להגדיל אף יותר את התוצרת. השימוש בדשן כימי, חומרי הדברה, מיכון כבד וכוח אדם זול הולך ועולה.

במקרים מסויימים רשתות השיווק ותעשיית המזון מבתיבות לחקלאי באילו זרעים ואמצעים להשתמש ואף מלוות כספים לחקלאים בתמורה לחוזים ארוכי טווח. כך, התחרות ה"חופשית" בין הרשתות יוצרת תלות מלאה בשיטות הגידול והשיווק המודרניות.

בעשרות השנים האחרונות החלו להתפתח מחדש מודלים נוספים לשיווק התוצרת החקלאית, באופן שתומך בשיטות גידול ושיווק אקולוגיות. חקלאות-נתמכת-קהילה מאפשרת לאזן מחדש את המשוואה.

משפחות ועסקי מזון, שבוחרות להרחיב את המבט ולקחת אחריות על המצב, מאמצות משק חקלאי באמצעות סל שבועי או נאמנות צרכנית. ככל שהקהילה התומכת גדלה החקלאי יכול

מחזורים אורגניים שאינם נחוצים עוד- עלים וגזם, קליפות ושאריות, אפילו צואה של בני אדם ובעלי חיים- בתהליכים טבעיים המעשירים את המגוון הביולוגי. גידולים מעורבים מצמצמים את הנזק של מזיקים ומושכים את אויביהם הטבעיים, שהופכים להיות חלק בלתי נפרד מחיי החווה. כך משנה לשנה פוריות האדמה גדלה ומארג החיים מתחזק. זהו מעגל קסמים בונה.

השוק החופשי - מישהו תמיד משלם את המחיר

נסו לדמיין את עצמכם מגיעים לסופר מרקט, למדף המלפפונים, ומגלים סחורה דלה ומכוערת. מיד עולה תחושת אכזבה צורבת.

מתוך הרגל, נמשיך לחנות הבאה בחיפוש אחר סחורה טובה יותר שתספק את דרישתנו.

כדי לספק את הדרישה לפירות וירקות איכותיים וזולים לאורך כל השנה, רשתות השיווק הופכות עולמות. הסחורה נשמרת במקרים ימים ארוכים עד שהיא מגיעה למדפים. חלק מהסחורה נמכרת במחירי הפסד, כדי למשוך לקוחות, אבל חלק במחירים מופקעים. עשרות אחוזים מהסחורה מתקלקלת או נותרת ללא קונים ונזרקת. סחורה נקטפת לפני הבשלה, כדי להקדים את הופעתה על המדפים, ולעיתים נשמרת בקירור במשך שנה שלמה, עד תחילת העונה הבאה. ירקות ופירות עוברים חיטוי ועיקור בדרכים מגוונות כדי להאריך את זמן המדף.

מזון אורגני - למען הבריאות של כולנו

לפי מחקרים רבים, ירקות אורגניים לא מזינים יותר מירקות אחרים. הכשל הבסיסי במחקרים הללו היא הגישה המבודדת, המשווה באופן צר בין שני חלקי פאזל (מלפפון מול מלפפון), תוך התעלמות מהמכלול. הגישה האקולוגית מזמינה אותנו להרחיב את המבט מהפרט אל הכלל.

דשן כימי אמנם מזין מאוד את הצמחים, אך גורם לדילול ושחיקת האדמה ולזיהום מקורות המים. חומרי ההדברה הכימיים אמנם הורגים ביעילות את המזיקים, אך פוגעים בכל מארג החיים בשטח החקלאי. הורמונים והנדסה גנטית אמנם מגדילים את התוצרת, אך מגדילים גם את דילול האדמה ולמעשה מחייבים שימוש בכמויות הולכות וגדלות של דשן כימי וחומרי הדברה.

זו תכנית עבודה אנוכית וחסרת עתיד. ככל שמגדלים יותר, צריך יותר דשן. ככל שיש יותר תוצרת, יש יותר מזיקים. ככל שמשתמשים ביותר הדברה כימית, מתפתחים מזיקים עמידים יותר. ככל שמשתמשים ביותר דשן והדברה כימיים, פוריות האדמה יורדת וחוזר חלילה.

זהו מעגל קסמים הורס.

בחווה אקולוגית תכנית העבודה מכבדת את התכנית של הטבע. החלפה עונתית של גידולים באותו שטח אדמה בונה את פוריות האדמה, משום שכל צמח זקוק לחומרים מסוימים ומייצר חומרים אחרים. דשן מפיקים

חול אפור, קשה וגבשושי, נפרש מאופק עד אופק, אותו חוצים בקווים ישרים שבילי עפר כבושים תחת גלגלי מכונות. גזעי עצים נטולי עלים, משחירים בלהט השמש. אפיק נחל כמעט יבש, מימיו עכורים בצבעים זרחניים. אין נפש חיה. לא ציפור, לא דבורה, לא נמלה. אין פשר למצב, גם אין פתרון. אדוני הארץ המשיכו הלאה.

קצרה היריעה מלהסביר את היקף הנזק האקולוגי, כלומר, הנזק הנגרם לאדמה, למים, לאוויר ולמארג החיים, על ידי אורח החיים המודרני.

רשימה קצרה זו נועדה רק לשפוך אור על האמת הפשוטה, שלכל פעולה יש השלכות, בהלימה מלאה לחוקי הטבע.

אלו שמכירים את חוקי הטבע מסוגלים לבנות את העתיד.

חוקי הטבע לא נגמרים במקום בו מתחילים הכבישים והמדרכות. האדם עצמו כפוף לאותם חוקים, חרף ניסיונותיו ארוכי השנים להתכחש להם ולהתנתק מהשפעותיהם. אין זה משנה היכן נזרע, בכמה מים נשקה ובאיזה דשן נשתמש - מזרע של אפרסקים צומח תמיד עץ של אפרסקים...

חווה אקולוגית היא יותר מאשר שיטת גידול תוצרת חקלאית. זהו ניסיון לשחזר את מערכת היחסים ההרמונית שהתפתחה במשך אלפי שנים בין בני האדם ובינם לבין הטבע הסובב אותנו, באמצעות הידע והאמצעים המודרניים שברשותנו.

חוקי הטבע לא נגמרים במקום בו מתחילים הכבישים והמדרכות. האדם עצמו כפוף לאותם חוקים, חרף ניסיונותיו ארוכי השנים להתכחש להם ולהתנתק מהשפעותיהם.

ככל שנדע, כפרטים וכחברה, להכיר את חוקי הטבע ולפעול לפיהם, כך נבטיח את עתידנו. אל לנו לחכות שלא תהיה עוד ברירה.

להגדיל את היבול שלו, תוך שהוא מקבל תמורה נאה עבור עבודתו, שהיא זולה כמו רשתות השיווק אך רווחית יותר עבור החקלאי. כך החקלאי מקבל "רשת בטחון אנושית" שמבינה את מערכת היחסים בינינו לבין הטבע. החקלאי מצידו, שואף לגדל מגוון גדול של ירקות ופירות, כדי לתת מענה רחב לדרישות הקהילה. הקהילה מצידה, מתמודדת יחד עם השינויים העונתיים ופגעי מזג האוויר. הקהילה לומדת להעריך מעבר למראה החיצוני את הטירות, הריח והטעם של התוצרת.

אקולוגיה פילוסופית – אדם-חברה-עולם

מאמר קצר זה לא נועד כדי לענות על כל השאלות, אלא להיפך; להתחיל לשאול שאלות עמוקות על הרגלי הצריכה ואורח החיים המודרניים של כל אחד מאיתנו.

מובן כי ההצעות המובאות כאן מחייבות את החברה כולה – חקלאים, משפחות, עסקים – להתחיל לחשוב ולפעול אחרת. כאשר אמת המידה היחידה היא רווח במובן הפרטי

והכספי של המילה, אז הרווח תמיד מגיע על חשבון משהו או משהו אחר. הגישה האקולוגית מזמינה אותנו להרחיב את המבט ולקלוט שהמישהו האחר הזה הוא בסופו של דבר אנחנו עצמנו או הדורות שיבואו אחרינו.

ככל שנדע, כפרטים וכחברה, להכיר את חוקי הטבע ולפעול לפיהם, כך נבטיח את עתידנו. אל לנו לחכות שלא תהיה עוד ברירה. בואו ניצור אלטרנטיבה חברתית-סביבתית בת-קיימא.

אדמה שחורה, תחושה ורכה, מציצה מבין צמרות עצים, תחת שמיכה של עלים ירוקים, ביניהם מתפתלים שבילי גזם חומים. עצים גאים, ענפיהם משחקים ברוח, ניחוח פרחיהם ופירותיהם נישא למרחקים. אפיק נחל גועש, מימיו הצלולים מנצנצים בשמש החמה. ציפורי מים שולות דגים בנחל, ציפורי שיר מקננות בין ענפי העצים, דבורים מרקדות מפרח לפרח, נמלים עמלות בין הרגבים, אוספות זרעים לימות החורף. צליל פעמונים קורא לזורעים ולקוצרים לשוב הביתה. אדוני הארץ כאן כדי להישאר.

חוות נופר – מרכז לקיימות פילוסופית

על שם נופר תבור

נופר תבור היתה תלמידה ומורה לפילוסופיה כדרך חיים, כזו שהעזה לחיות ולהגשים את חלומותיה – וביטאה בחייה רוח של חלוצה ופורצת דרך, וגיבורה של החיים. בהחלטה ללא היסוס עברה לגור במנחמיה והתחילה לפתח את החווה החקלאית ב"נחלת טל", ובכך הניחה את היסודות לחזון שאנו מבקשים להמשיך. נופר הלכה לעולמה באוגוסט האחרון. חוות נופר תהייה תזכורת חיה עבורנו ועבור אלו שיבואו אחרינו, לדצון וליכולת לברוא עולם חדש וטוב יותר.

יהיו פרפרים, דבורים, שפיריות, צפרדעים, לטאות, קיפודים, תנשמות - כולם נמשכים למגוון הרב ותורמים לשפע וליציבות המרקם האקולוגי. בעתיד, מתוכננת גם בריכת מים אקולוגית, גינת זן, כוורות דבורים. בנוסף, מתוכנן גם שילוב של תרנגולות ואפילו כבשה. בכל חודש בשנה יהיה ירוק ותמיד יהיה פרי או אגוז שאפשר לקטוף. נשתמש בשיטות עתיקות לצד חדשניות, נקפיד על גידול ללא ריסוס, ללא דשנים כימיים וכך לא נזהם את האדמה. אנו חוזים שזה יהיה גן עדן טבעי, יפהפה ופורה. לנו, זו תהיה הרפתקה מופלאה. נהיה פורצי דרך, נחקור, נתנסה, נלמד ונשתף בידע שלנו.

לקראת סוף השנה אנו נתחיל לטעת מטע אקולוגי בחווה שלנו. הייחודיות של המטע שלנו, תהיה קשורה למגוון של המינים שנגדל בו. הוא יהיה שונה מרוב מהטעים המסחריים שאנו מכירים כיום, שבו מגדלים גידול ממין אחד. אנחנו ניטע כ-200 עצי פרי, מגוונים מכל הסוגים. בין היתר, יהיו אבוקדו, ליצי, מנגו, גויאבה, שסק, פומלה, תפוז, לימון, תאנה, רימון, פקאן, מקדמיה, שקד ועוד - סה"כ 75 זנים שונים של עצים! החווה תהיה קהילתית ופתוחה למי שיתחבר לערכיה וירצה לקחת חלק, ללמוד ולתרום. אם עד היום רציתם להתחבר לאדמה, לטבע, לבנייה ולמלאכות כפיים טובות זו ההזדמנות לצאת להעז להיות חלק מיוצרי ההיסטוריה של החווה שלנו! מוזמנים להיות בקשר ולקחת חלק: ברק - 052-4736936 | Barak@acropolis.org

האירועים הקרובים:

יתקיים יום כדור הארץ ובו נחנך באופן רשמי את "חוות נופר – מרכז לקיימות פילוסופית". יהיו הרצאות, סדנאות ופעילויות ברוח האקולוגיה והקיימות הפילוסופית.

נמשיך עם התלהבות ושמחה בהכנות השטח ונקיים אירוע נטיעות חגיגי. ניטע, נדשן, נשקה, נאכל, נרקוד – זו תהיה חגיגה של נטיעות, טבע ושפע.

מומו

אלון ברזילי

עיצוב: שירה משולם
חזקיה, עפרה בהרב

כיצד סיפור ילדים דמיוני מזכיר לנו את כוחה של הקשבה, ומזמין אותנו להתמודד עם שאלות מהותיות על הזמן ועל מה שחשוב בחיים

* מיכאל אנדה, מומו, תרגום: חנה טויבסלר, הוצאת זמורה-ביתן 1983

אהבתי לקריאה טבועה בי מאז ומתמיד. באחד העיתונים הקודמים כתבתי שהספרים מביאים לי התרגשות והתפעמות, המלווים בדמיון והזדהות עם גיבורי הספר אשר עוברים מסעות במדינות זרות, פוגשים דמויות דמיוניות או לא.

הספרים מביאים אותי להרהור מנקודת מבט אחרת הן על עצמי והן על העולם. נמשכתי תמיד לספרי הילדים, שבהם היה מסר עמוק ומשמעותי עבורי כבוגר, יחד עם התמימות של הילד.

מומו היא ילדה קטנה שהגיעה לחיות לבדה בשרידי אמפיתאטרון הממוקם בפאתי העיר. לא ידוע מהיכן הגיעה, מי הם בני משפחתה או מהו גילה. אנו יודעים שלא היה לה דבר משלה. כל רכושה, בגדיה, נעליה הם אוסף

דברים שמצאה או קיבלה במתנה. מדבריה במפגש עם אנשי העיר, משתמע שחייתה בבית יתומים, ממנו ברחו ואילו לא רצתה לחזור.

כך מתחיל מסעה של מומו בעיר, עם חברים שונים ומיוחדים, עם אויבי העיר, שרוצים להשתלט על הזמן ועם צבה בשם קסיפאה ואדון הורה (בלטינית שעה) שעוזר ומכוון אותה להציל את העיר. זהו סיפור שקשור למציאות היומיומית שלנו. הסיפור משקף את המציאות מנקודת מבט אחרת, שאיתה אנו יכולים להתמודד ביתר קלות. זה מזכיר מיתוס – דיבור של אמת המועבר כסיפור.

מומו ידעה להקשיב. רק להקשיב. לא שאלה, לא אמרה דבר, אלא ישבה והקשיבה. מתוך ההקשבה נולדו

בתוך האנשים הפתרונויות, העצות והמחשבות הנדרשות להם. "אך מה שהיטיבה מומו לדעת מאין – כמוה היה להקשיב. אפשר שיאמרו אחדים מקוראינו: הלא אין בזה שום דבר מיוחד, הן כל אחד יודע להקשיב!" (עמוד 16). הקשבתה משמשת לגישור בין אנשים שרבו, לאירגון המשחקים המופלאים לילדים שבאו להיות בקרבתה, וחברה טובה לבפו מנקה הרחובות וגייג מדריך התיירים. שני אנשים אלו היו דמויות משמעותיות למומו. בפו – שתקן ומבוגר, מתמיד בעבודתו וחושב תמיד על הצעד הקרוב הבא, לא מפנטז על מטרה רחוקה אליה אולי לא נגיע. גיגי, לעומתו, צעיר ודברן, תמיד מציע את שירותי ההדרכה שלו, שכללו אוסף מאורעות בדויים, תאריכים ושמות שלא הולמים את המציאות. הוא מציג את הטענה שאף אחד לא יכול להגיד מה האמת, ושהכתוב בספרים יכול להיות בדיה. הוא מצליח לעזור באנשים את הדמיון.

בתוך המציאות של חייה מופיע צל גדול, המשפיע גם על תושבי העיר. הצל הגדול הוא אותם אנשים אפורים שהקפידו שלא ישימו לב לפעילותם, שחיו בלי להתבלט בקרב האנשים. כל רצונם היה ללכוד את נפשם של האנשים ולזכות בזמן שלהם, כי הזמן הוא חיים. הם נראים דומים זה לזה, בלבוש אפור, מגבעת נוקשה, מזוודה קטנה וסיגר קטן בעל ריח מוזר. כאשר הם מופיעים, מגיעה גם צינה.

יש להם שיטה: הצעה לפתוח חשבון בבנק הזמן, שבו יאגרו האנשים את

הזמן הנחסף. ואיך אפשר לחסוך זמן? בפשטות, על ידי עשייה יעילה. יותר דברים, בקצב מהיר יותר ובפרק זמן קצר יותר. לחילופין, הפסקת העיסוק בדברים חסרי תועלת. אולם בעיר הגדולה ההיא, הפתרון גרם לסדרים חדשים שהפכו את המציאות לאחרת. לדוגמא, הספר, שרגיל לדבר עם לקוחותיו בעת התספורת ובכך מצא את ההנאה והשמחה בעבודתו, מיעט לדבר וסיים את התספורת בזריזות אך בעצבנות, חוסר סבלנות וקריירות. רווח של יעילות וחסכון בזמן על חשבון הסיפוק שבעבודה. גם ניתוק של קשרי חברה והתנדבות נחשבו בעיניהם פעילויות של בזבז זמן.

האנשים האפורים מנסים לשכנע את כולם כי הזמן הנחסף יאגר לרשותם, ויהיה זמין להם בזקנתם, אולם למעשה הם גונבים את הזמן של האנשים.

האנשים האפורים אורבים למומו ומנסים ללכוד את נפשה. אך היא, באמצעות רגישותה והאינטואיציה שלה, לא מאפשרת להם. הם מנסים להוכיח לה, שאושר יכול להיות מושג על ידי הגדלת הנכסים החומריים שיש לה, בעזרת בובה מדברת הם מנסים לשכנע את מומו לרצות אותה, יחד עם אוסף עצום של בגדים, וגם בובה חבר שיהיה לה. אבל לשאלת האדם האפור על מה עוד חסר לבובה המושלמת, עונה מומו, כי אי אפשר לאהוב אותה, אבל היא אוהבת את החברים שלה. כל העושר והרכוש לא מאפשרים את האהבה. בתשובה זו, מומו גרמה לאדם האפור מבוכה, והיא חודרת דרך כל ההגנות שהיו עליו. האיש האפור היה

מומו ידעה
להקשיב. רק
להקשיב. לא
שאלה, לא אמרה
דבר, אלא ישבה
והקשיבה. מתוך
ההקשבה נולדו
בתוך האנשים
הפתרונויות,
העצות
והמחשבות
הנדרשות להם.

הרצון של האנשים האפורים הוא שליטה בכולם דרך מיסוך המציאות בצורה של השקעת זמן הפנאי וההתייעלות במאגרי הבנק

לפניה ללא כל מסיכה וכסות מערפלת ואז דיבר איתה על צורת הפעולה של האנשים האפורים, מה מטרתם ואיך הם עושים זאת. כך מומו, ואנו איתה, מגיעים להכרה באמת.

בחלק האחרון של הספר, מומו יוצאת למסע כנגד האנשים האפורים, זהו מסע של התמסרות ואומץ. היא רוצה להחזיר את השמחה והתקשורת האנושית בין אנשי העיר. להרגשתה, התהליך של חסכון בזמן גרם לחבריה להתנתק ממנה, לחיות חיים אומללים של מירוץ להתייעלות וחוסר בזבז זמן.

סיפורה של מומו טומן בחובו מסרים לחיי היומיום שלנו, גם אם לא נראה קשר ברור ביננו לבין גיבורי העלילה. קראתי לראשונה את הספר בבגרותי, ועלו בי שאלות הקשורות לחיי. מי הם אותם אנשים אפורים? מי הוא מסטר הורה? האם יש בי הזדהות עם מומו? מי היא מומו?

מומו מייצגת אותנו, את הרצון שלנו לחיות על פי מי שאנו באמת. לפעמים הרצון שלנו אינו עולה בקנה אחד עם הרצון של האנשים האפורים, שמנהלים את הזמן שלנו, גוזלים מאיתנו את חדוות החיים והמשמעות העמוקה שלנו. מומו מנסה בכל כוחה לשמור על הגוון המיוחד שלה במערכת החברתית של החיים. היא מסתפקת במועט, כי זה מה שהיא צריכה, מקשיבה לכולם כי זו אחת המעלות הגדולות שלה.

היא מקשיבה לתחושותיה לא ללכת בעקבות ההבטחות של האנשים האפורים. היא מנסה לחיות את חייה בצורה המיטבית עבורה. מנקודת מבט

חיצונית נראה כי מומו הולכת כנגד הזרם, אבל ההליכה הזו נועדה לשרת את החברה ואת יעודה.

אפלטון דיבר במשל המערה על קיומנו ועל ראיית מציאות דרך מסננים שממסכים את ההכרה שלנו. טענתו היתה כי האנשים חיים בתוך מערה, כבולים מבלי יכולת תזוזה וכל מה שהם רואים הם צללים של המציאות שנמצאת מחוץ למערה.

אם נסתכל בצורה דומה על העלילות של מומו, נוכל להשוות את העיר כמערה שהרצון של האנשים האפורים הוא שליטה בכולם דרך מיסוך המציאות בצורה של השקעת זמן הפנאי והתייעלות במאגרי הבנק. כך אנו נשלטים בידי האנשים האפורים אשר נוטלים את המשמעות של חיינו.

מומו עומדת בפני מצוקה גדולה של העיר, והיא מרגישה את הצורך לצאת כנגדו, לעזור ולפתור. ההגיון יכול להסביר שילדה קטנה אינה יכולה להתמודד ולמגר את האנשים האפורים. אין לה את היכולות הנדרשות לעשות את המעשה הזה. מומו פועלת למען כל תושבי העיר מתוך אינטואיציה עמוקה המהדהדת בתוכה ומבקשת ממנה לפעול, על אף האתגרים.

כל גיבורי הסיפור יכולים להיות המרחב של חיינו. יש בתוכינו את מומו, את האדונים האפורים, את הצבה קסיופאה ואת אדון הורה. אנו צריכים להיות בהכרה שכולם נמצאים בתוכינו, ואנו יכולים לנווט אותם כדי להגיע לסוף העלילה כמו שאנו רוצים לדמיון.

האם אנו רוצים לנווט את חיינו לחסכוניות אבודים, האם אנו רוצים לצאת למסע הלא נודע? הכל תלוי בנו.

בסיום הקריאה של הספר, נולדה בי הכרה עמוקה, שאני שמח בחלקי. איני צריך להיגרר למרוץ המטורף של השגת היעילות ועצירת בזבז הזמן. אני בוחר לחיות את החיים במלואם, לצאת למסעות שבהם אוכל להתמודד עם האתגרים והקשיים ולזכות בתחושת העוצמה מתוך הנסיון שנרכש בכל צעד שעשיתי.

אני מאחל לכולנו לצאת למסע הגדול הזה בכל יום ויום, לשמוע את הקול הפנימי שבתוכינו ולהענות לו. להתמסר ולקבל את העזרה שהחיים מביאים לנו. ותמיד לזכור שמומו חיה ומהדהדת בתוכנו.

"לא היה זה העיקר להספיק הרבה ככל-האפשר בזמן מועט ככל-האפשר. כל אחד היה יכול להקדיש לכל ענין את כל הזמן הנחוץ והראוי לו, שכן מעתה הלא היה זמן די והותר." (עמוד 216).

"זמן הוא חיים והחיים שוכנים בלב"

כל הדברים היפים באמת
מתגלים בזמנם
האטי, הבלתי מתחשב
האוהב
הפועם בקצבו של הלב

דניאלה ספקטור